

ingediend op **1566** (2022-2023) – Nr. 1
31 januari 2023 (2022-2023)

Verslag van de gedachtewisseling

namens de Commissie voor Welzijn,
Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding
uitgebracht door Koen Daniëls, Katrien Schryvers en Freya Saeys

over de uitvoering van de aanbevelingen
van de Onderzoekscommissie
naar de veiligheid in de kinderopvang

Samenstelling van de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding:

Voorzitter: Stefaan Sintobin.

Vaste leden:

Koen Daniëls, Veerle Geerinckx, Elke Sleurs, Tine van der Vloet, Katja Verheyen;

Immanuel De Reuse, Stefaan Sintobin, Suzy Wouters;

Maike De Rudder, Katrien Schryvers;

Freya Saeys, Maurits Vande Reyde;

Ann De Martelaer, Jeremie Vaneekhout;

Freya Van den Bossche.

Plaatsvervangers:

Allessia Claes, Freya Perdaens, Sarah Smeyers, Annabel Tavernier, Jeroen Tiebout;

Yves Buisse, Ilse Malfroot, Frieda Verougstraete-Deschacht;

Vera Jans, Kurt Vanryckeghem;

Gweny De Vroe, Emmily Talpe;

Johan Danen, Celia Groothedde;

Conner Rousseau.

Toegevoegde leden:

Lise Vandecasteele.

INHOUD

I.	Inleiding door Koen Daniëls, waarnemend commissievoorzitter.....	5
II.	Uiteenzetting door Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	6
	1. Kinderopvang, veilig en toekomstgericht.....	6
	2. Beleid.....	6
	2.1. Begroting 2023.....	6
	2.2. Besluiten van de Vlaamse Regering	8
	2.3. Arbeidsmarkt.....	8
	2.4. Benchmarking kind-begeleiderratio	9
	2.5. Toekomsttraject 'Kinderopvang als groeiplek'	10
III.	Uiteenzetting door Bruno Vanobbergen, waarnemend administrateur-generaal agentschap Opgroeien	10
	1. Stand van zaken.....	10
	2. Handhaving.....	12
	2.1. Voorzorgsprincipe	12
	2.2. Versterking beheer voorzieningen: uitvoering personeelsplan ...	12
	2.3. Beheer van meldingen	13
	2.4. Handhavingsprocedures.....	13
	2.5. Samenwerking met het VECK	13
	2.6. Comité van toezicht inzake de handhaving in de kinderopvang .	14
	2.7. Samenwerking met Zorginspectie	14
	2.8. Samenwerking met het parket.....	14
	3. Ondersteuning.....	14
	3.1. Communicatie	14
	3.2. Ondersteuning van de voorzieningen bij handhaving	15
	3.3. Beleidsvoerend vermogen	15
	3.4. Startersselectie.....	16
	3.5. Opleiding sleutelpersoon handhaving.....	16
	4. Organisatie van het agentschap Opgroeien: klantenbeheer	16
IV.	Uiteenzetting door Leo Van Loo, crisismanager agentschap Opgroeien	16
	1. Uitwisseling van data via connectie beheerssystemen.....	16
	2. Overzichtsfiches: dossierinformatie overzichtelijk maken	16
	3. Dashboard ter ondersteuning klantenbeheer	17
	4. Datamining	17
	5. Andere	17

V.	Uiteenzetting door Karine Moykens, secretaris-generaal van het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	17
1.	Zorginspectie vandaag	17
2.	Passieve openbaarheid inspectieverslagen	18
3.	Versterking Zorginspectie	18
4.	Versterking zorginspectie: inspectietermijnen	18
5.	Actieve openbaarheid	19
6.	Van inspectieverslag naar inspectierapport.....	20
7.	Traject actieve openbaarheid inspectierapporten.....	20
8.	Reactiemogelijkheid op ontwerpverslagen – Toezichtsdecreet.....	21
9.	Evaluatie MeMoQ	21
10.	Aanbevelingen over de hervorming van inspecties	22
11.	Meldingsplicht en hogere alertheid	22
VI.	Vragen van de leden	23
1.	Vragen van Katrien Schryvers	23
2.	Vragen van Celia Groothedde	25
3.	Vragen van Freya Perdaens.....	27
4.	Vragen van Hannes Anaf.....	28
5.	Vragen van Freya Saeys	29
6.	Vragen van Ilse Malfroot	31
7.	Vragen van Koen Daniëls	33
VII.	Antwoord van minister Hilde Crevits	34
VIII.	Antwoord van Bruno Vanobbergen	38
IX.	Antwoord van Leo Van Loo	40
X.	Antwoorden van Karine Moykens	40
XI.	Replieken.....	42
	Gebruikte afkortingen	45
	Bijlage: zie de dossierpagina van dit document op www.vlaamsparlement.be	

De Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding hield op 20 december 2022 haar tweede gedachtewisseling over de uitvoering van de aanbevelingen van de onderzoekscommissie naar de veiligheid in de kinderopvang.

De commissie wisselde van gedachten met:

- Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin;
- Karine Moykens, secretaris-generaal Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin;
- Bruno Vanobbergen, waarnemend administrateur-generaal agentschap Opgroeien;
- Leo Van Loo, crisismanager agentschap Opgroeien.

De eerste gedachtewisseling vond plaats op 11 oktober 2022. Het verslag van die gedachtewisseling is verspreid als *Parl.St.* VI.Parl. 2022-23, nr. 1469/1.

De verslagen en andere relevante documenten van de Onderzoekscommissie naar de veiligheid van de kinderopvang zijn verspreid als *Parl.St.* VI.Parl. 2021-22, nr. 1176/1 t.e.m. 14.

De presentatie is terug te vinden op de [dossierpagina](#) van dit document op www.vlaamsparlement.be.

I. Inleiding door Koen Daniëls, waarnemend commissievoorzitter

Koen Daniëls, waarnemend commissievoorzitter, zegt dat deze gedachtewisseling voortvloeit uit de werkzaamheden van de Onderzoekscommissie naar de veiligheid in de kinderopvang. De kinderopvang draait rond enkele belangrijke belanghebbenden. Het gaat in de eerste plaats om de kinderen in de kinderopvang die recht hebben op goede en veilige opvang. Het gaat om de kinderopvanginitiatieven die open moeten blijven en goed moeten kunnen werken. Het gaat om de medewerkers van die initiatieven die geëngageerd hun werk moeten kunnen doen. Recente media-berichten tonen aan dat dat niet zo evident is. Het gaat ook om alle ouders die hun kostbaarste geschenk op een kwetsbaar moment 's ochtends in de kinderopvang afzetten om het 's avonds even enthousiast terug op te halen.

De onderzoekscommissie heeft 75 aanbevelingen geformuleerd om de kinderopvang te versterken en te verbeteren (*Parl.St.* VI.Parl. 2021-22, nr. 1176/14). De Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding treedt in overleg met enkele beleidsverantwoordelijken om na te gaan welke stappen er reeds gezet zijn. Het komt deze commissie, maar evenmin het Vlaams Parlement, de Vlaamse Regering of minister Hilde Crevits, niet toe te oordelen welke kinderopvanginitiatieven open mogen blijven of gesloten moeten worden. Het komt de commissie wel toe om toe te zien op procedures, informatiedeling met ouders, opvangvoorzieningen of lokale besturen, en de aanpak door de administratie.

In het Vlaams Parlement ligt een lijst ter inzage van alle opvanginitiatieven die opnieuw zijn geïnspecteerd, en het gevolg dat daaraan is gegeven. Deze lijst kan enkel worden ingekeken. Er mag niet over worden gecommuniceerd. Het is belangrijk dat tijdens deze gedachtewisseling geen opvanginitiatieven aan de schandpaal worden genageld.

II. Uiteenzetting door Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

1. Kinderopvang, veilig en toekomstgericht

Minister *Hilde Crevits* zegt dat het beleid en de actielijnen van de Vlaamse Regering gebaseerd zijn op vier basisdocumenten: de aanbevelingen van de onderzoekscommissie, de aanbevelingen van Audit Vlaanderen over het agentschap Opgroeien en Zorginspectie, de opdracht van Leo Van Loo om de databanken te connecteren zodat pijnlijke misverstanden vermeden kunnen worden, en ten slotte het uitbreidingsbeleid van de Vlaamse Regering. Dat laatste stond voordien al op de agenda maar de investeringen zijn sterk uitgebreid vanwege de evaluatie van de dienstverlening door het agentschap Opgroeien inzake kinderopvang. Die dienstverlening is recent al grondig gewijzigd maar nog kwetsbaar en gevoelig voor kritiek.

Deze vier documenten vormen de basis voor het plan 'Kinderopvang, veilig en toekomstgericht' dat rond drie assen draait: operationele organisatie, samenwerking en beleid. De eerste twee assen worden toegelicht door Bruno Vanobbergen, Leo Van Loo en Karine Moykens. De derde as rond beleid vereist legistische en budgettaire engagementen van de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement. Een aantal acties heeft op korte termijn impact terwijl andere perspectief bieden op lange termijn. Alle acties moeten bijdragen aan een aantrekkelijke, toekomstbestendige en veilige kinderopvang. Het vertrouwen in de kinderopvang, maar ook in het agentschap Opgroeien, moet worden versterkt.

2. Beleid

Er zijn in 2022 reeds beslissingen genomen die de financiële leefbaarheid van de initiatieven moeten verhogen, bijdragen tot betere loons- en arbeidsvoorwaarden, het trappensysteem vereenvoudigen, helpen bij het rekruteren en opleiden van medewerkers, de controle op basis van het voorzorgsprincipe versterken, en ten slotte zowel veiligheid als transparantie verhogen.

Er is al veel en lang gedebatteerd over de veiligheid en integriteit van de kinderen. Zowel Zorginspectie als het agentschap Opgroeien stellen het kind voorop. Zodra er ernstige vermoedens rijzen dat de veiligheid van de kinderen in het gedrang komt, wordt er opgetreden. Er is kamerbrede steun in het Vlaams Parlement om deze hoofdlijn te volgen maar ze impliceert dat men zich in sommige gevallen in een kwetsbare positie manoeuvreert. Wanneer is er zekerheid over bepaalde vermoedens? Wanneer zijn vermoedens gerechtvaardigd? Deze hoofdlijn is soms moeilijk te aanvaarden voor ouders die geconfronteerd worden met de plotse schorsing of sluiting van een kinderopvanginitiatief. Er is evenwel in volle overtuiging en met algemene instemming voor deze hoofdlijn gekozen. Er is al tijdens de onderzoekscommissie voor gekozen om de integriteit van het kind te allen tijde centraal te stellen.

2.1. Begroting 2023

2.1.1. Verhogen subsidiebedragen

De Vlaamse Regering investeert in 2023 92 miljoen euro in de financiële versterking van de sector. In januari 2023 zal al meer dan de helft daarvan uitbetaald zijn aan kinderopvanginitiatieven. De basissubsidie voor de groepsopvang stijgt van 840,41 euro naar 1335,62 euro per plaats per jaar. Er zijn 21.560 plaatsen in de groepsopvang waarvan de subsidie stijgt. Voor de gezinsopvang stijgt de basissubsidie

van 316,37 euro naar 474,56 euro per plaats per jaar. Er zijn 1354 plaatsen in de gezinsopvang waarvan de subsidie stijgt.

Daarnaast wordt het groeipad van trap 2B naar trap 2A vervolledigd. Voor de gezinsopvang betekent dat een verschil van ongeveer 100 euro per plaats per jaar. Voor de groepsopvang is dat een verschil van ongeveer 2000 euro per plaats per jaar: meer dan 20.000 plaatsen stijgen van 13.000 naar 15.000 euro per jaar. Daarnaast is een bijzondere cao afgesloten die het groeipad volgt. Wie vandaag werkt op trap 2B ziet het verplichte loonbarema bijgevolg stijgen. Deze overstap heeft direct gevolg voor het basisloon van wie in deze initiatieven werkt. Het gaat in totaal om zo'n 45.000 plaatsen.

De Vlaamse Regering wil deze financiële operatie tegen eind januari 2023 afronden. De uitvoeringsbesluiten zijn al minstens eenmaal goedgekeurd op de Vlaamse Regering. Het is de bedoeling ze definitief goed te keuren tijdens de laatste bijeenkomst van de Vlaamse Regering in 2022 of de eerste in 2023. De uitbetaling is voorbereid om in januari 2023 financiële zuurstof te kunnen toedienen.

2.1.2. *Extra plaatsen met subsidie*

In een volgende fase wordt voor meer gesubsidieerde plaatsen gezorgd. De initiatieven met plaatsen op trap 0, zowel met een vrije prijs als met inkomenstarief, krijgen de kans om een basissubsidie aan te vragen. Het is de bedoeling deze oefening af te ronden tegen maart 2023. Het staat niet vast dat elk initiatief deze stap wil zetten maar elk initiatief krijgt wel die kans.

In een tweede beweging krijgen initiatieven de kans van trap 1 over te stappen op trap 2A. Vanaf januari 2023 bestaat trap 2B niet meer. De initiatieven op trap 1 zullen dus de vraag krijgen of ze op trap 2 willen overstappen. Aan die overstap zijn enkele voorwaarden verbonden. Dat aantal wordt op drieduizend plaatsen geschat. Mochten het er meer zijn, dan gaat de Vlaamse Regering na wanneer ze daarvoor extra budget kan vrijmaken. Het is de bedoeling om deze oefening af te ronden tegen de zomer van 2023. Op deze manier moet de Vlaamse Regering erin slagen de financiële versterking op zes maanden tijd af te ronden. In combinatie met enkele andere maatregelen kan dan worden nagegaan welke volgende stappen haalbaar zijn.

2.1.3. *Administratie*

Op 25 november 2022 verleende de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan een uitbreiding van de administratie. Op vragen over de exacte aantallen en de wijze waarop de aanwervingen lopen, zullen de leidinggevende ambtenaren antwoorden. Deze beslissing leidt tot een gevoelige versterking van zowel het agentschap Op-groeien als Zorginspectie.

2.1.4. *Energiepremie*

Voor alle kinderopvanginitiatieven voor baby's en peuters is er een eenmalige energiepremie van 120 euro per plaats. Voor de buitenschoolse opvang bedraagt die premie 70 euro. Er zijn op dit ogenblik 95.000 plaatsen. Deze premie kost 15,9 miljoen euro: 5,9 miljoen euro komt uit ongebruikte uitbreidingsmiddelen voor 2022. In 2021 was er geen onderbenutting.

2.2. Besluiten van de Vlaamse Regering

2.2.1. *ICT*

Op 8 juli 2022 besliste de Vlaamse Regering om actie te ondernemen op het vlak van ICT. De opdracht van Leo Van Loo, die de ICT op zeven terreinen (vermeld op slide 9) moet actualiseren, is verlengd.

2.2.2. *Tijdelijke vervangcapaciteit*

Op 7 oktober 2022 keurde de Vlaamse Regering een besluit goed om gezinnen die geconfronteerd worden met de plotse sluiting van een initiatief, zo snel mogelijk te helpen. Lokale besturen moeten zo veel mogelijk instrumenten kunnen inzetten. Er kan voor tijdelijke vervangcapaciteit gezorgd worden. Er kunnen snel en in een regelluw kader nieuwe plaatsen gecreëerd en gefinancierd worden.

Half december 2022 hadden reeds twaalf lokale besturen gebruikgemaakt van deze mogelijkheid. De lokale besturen drongen aan op een verlenging van de termijn omdat zes maanden te kort is. Er kon enkel voor vervangcapaciteit gezorgd worden bij schorsing of sluiting, en niet wanneer plaatsen verdwenen. De Vlaamse Regering heeft om die redenen beslist de termijn van de tijdelijke vervangcapaciteit uit te breiden tot twaalf maanden met een eenmalige verlenging van zes maanden. De tijdelijke vervangcapaciteit kan ook worden ingezet wanneer een organisator zelf beslist om te stoppen. Deze vervangcapaciteit staat enkel ter beschikking van gezinnen die getroffen worden door een plotse sluiting. Gezinnen die voordien geen contact hadden met een gesloten initiatief, kunnen geen gebruik maken van deze capaciteit.

2.2.3. *Preventiecampagne*

Er is 100.000 euro vrijgemaakt voor een preventiecampagne rond fysiek en psychisch geweld tegen jonge kinderen. De campagne is gericht op iedereen die intra- of extrafamiliaal voor jonge kinderen zorgt. Door ouders en opvoeders mentaal weerbaarder te maken moet fysiek en psychisch geweld tegen jonge kinderen in opvoedingssituaties worden vermeden. De campagne wordt inhoudelijk vorm gegeven door het agentschap Opgroeien in samenwerking met het VECK en wordt ondersteund door een communicatiepartner.

2.2.4. *Kwalificatievoorwaarden*

Een ministerieel besluit verbreedt de kwalificatievoorwaarden voor de verantwoordelijke in de kinderopvang tot alle bachelors in plaats van enkele types. Organisaties hebben immers behoefte aan diverse profielen. Dit besluit biedt tegelijk een antwoord op de krapte op de arbeidsmarkt.

2.3. Arbeidsmarkt

2.3.1. *Instroom*

Samen met de sociale partners en de beleidsdomeinen Werk en Onderwijs zijn een reeks acties opgezet. Al deze acties worden gevolgd door een stuurgroep. Er komt een eenduidig label voor opleidingen en werk in de zorg- en welzijnssector, en een digitaal intakeklok in januari 2023.

Er lopen voorbereidingen voor het traject kindbegeleider op kwalificatieniveau 5. De eerste stap is dat werkgevers de behoefte en het gewenste profiel verduidelijken. De besprekingen hierover lopen. De mogelijkheden voor flexibele opleidingstrajecten

op de werkvloer worden versterkt, net zoals de mogelijkheden voor de elders verworven competenties.

Er zijn twijfels bij de inzet van flexi-jobs. Kandidaten die voldoen aan de voorwaarden om te werken als kindbegeleider kunnen op bepaalde momenten een goede aanvulling zijn. Flexi-jobs zijn uitsluitend mogelijk in de horeca of de detailhandel. De gemeenschappen zouden de federale overheid kunnen vragen de mogelijkheden uit te breiden. Daartegenover staat echter dat het personeelstekort niet opgelost wordt met het inzetten van flexi-jobbers. Er is een fundamentele aanpak nodig. Daarnaast moet er voldoende continuïteit geboden worden aan de kinderen. Vertrouwdheid met de kindbegeleiders is essentieel voor het welbevinden van het kind.

Het aantal werkzoekenden dat in aanmerking komt voor de functie van kindbegeleider daalt niet verder sedert de zomer van 2022. Het aantal openstaande vacatures volgt daardoor sedert de zomer van 2022 een dalende trend.

Organisatoren hebben kindbegeleiders zien vertrekken naar het kleuteronderwijs. Daar zijn geen exacte cijfers van. Het akkoord van de Vlaamse Regering over de toekenning van de middelen voor de 550 vte bijkomende uren kinderopvang bepaalt dat Onderwijs de herkomst van de personen achter de extra uren kinderopvang monitort. Uit de informatie van Onderwijs blijkt dat veel plaatsen zijn ingevuld door een uitbreiding van de uren van iemand die al in dienst was. Het zijn niet altijd voormalige medewerkers uit de kinderopvang. Deze overstap kan uiteraard invloed hebben gehad op het stijgende aantal vacatures in de kinderopvang maar er is geen sprake van een een-op-eenrelatie. Een aantal projecten probeert kindbegeleiders in te zetten in de kinderopvang en in het kleuteronderwijs. Het DuJo-project experimenteert in een aantal proeftuinen. Eind januari 2023 volgt het eindrapport. Minister Hilde Crevits neemt zich voor daarmee aan de slag te gaan. Deze inzichten worden gedeeld met de pioniers van Doorgaande Lijn.

2.3.2. *Zijinstroom*

Het nieuwe project #kiesvoorkinderopvang zal 33 kindbegeleiders opleiden op de werkvloer. Een van de belangrijkste projecten is het instroomkanaal waarmee niet-gekwalificeerde mensen worden aangeworven om ze op te leiden en te begeleiden op de werkvloer met het oog op kwalificatie. Op deze wijze kunnen 3300 mensen opgeleid worden voor diverse sectoren. Deze mensen worden opgeleid en krijgen een loon. Daarnaast wordt coaching georganiseerd voor hen.

2.4. Benchmarking kind-begeleiderratio

Recent onderzoek van de Karel de Grote Hogeschool toont aan dat kindbegeleiders de mening zijn toegedaan dat ze vanwege de hoge ratio onvoldoende aandacht kunnen schenken aan de kinderen. De onderzoekscommissie beveelt een internationale benchmark aan. Dat onderzoek is inmiddels van start gegaan.

Voor minister Hilde Crevits gaat het om meer dan een cijfer. Het gaat bijvoorbeeld ook over organisatie, kosten, toegang en gebruik van de kinderopvang. Alle organisatoren de kans bieden over te schakelen op trap 2 zodat de kindbegeleiders die er werken een beter loon ontvangen, is bijvoorbeeld al een belangrijke stap. Minister Hilde Crevits heeft daarom een tweede studie besteld over de impact van een verlaging van de kind-begeleiderratio. Er zijn nog 23.000 plaatsen die 1335 euro subsidie krijgen op trap 1 in plaats van 15.000 euro op trap 2. Het is in elk geval de bedoeling een gelijk speelveld te creëren. De onderzoeken moeten klaar zijn in juni 2023. Op dat ogenblik zal de eerste fase van de financiële versterking afgerond zijn. Op basis van de studies zal dan worden nagegaan hoe de tweede fase kan worden opgebouwd.

2.5. Toekomsttraject 'Kinderopvang als groeiplek'

Het is belangrijk om te weten wat de sector nog nodig heeft om zijn pedagogische, sociale en economische functie maximaal te ontplooien. Op basis van het SERV-advies van mei 2021 is al een denkoefening uitgevoerd. Het is de bedoeling om samen met de sector een toekomstperspectief uit te tekenen. Er vond inmiddels een tweede vergadering plaats met een vertegenwoordiging uit de sector: de koepels, de werknemersorganisaties, de ouders, Brussel, de wetenschap, het SERV-secretariaat, het agentschap Opgroeien, VAPH, Zorginspectie en het kabinet. Deze diverse groep heeft de vaste wil om te komen tot een goed, concreet en uitgebalanceerd plan op basis van de geplande investeringen.

Er zijn op federaal niveau enkele beslissingen genomen rond het tijdskrediet. Elke beslissing die de mogelijkheden van ouders om zorg te dragen voor hun kinderen beperkt, valt te betreuren. Tegelijk is het een goede zaak dat een en ander wordt voorbehouden voor de meest kwetsbare kinderen.

De besprekingen focussen eerst op de werkgelegenheid in de sector. Een belangrijk thema daarin is het tegengaan van de uitstroom. Het onderzoek naar de jobbeleving vormt onder andere de basis. Daarnaast wordt gefocust op de toekomst van de gezinsopvang.

Een aantal mensen werkt onder het sui-generisstatuut. In uitvoering van het federale regeerakkoord is dat statuut geëvalueerd. De gemeenschappen konden een inbreng leveren. De evaluatie is voorgelegd aan de Nationale Arbeidsraad die in juli 2022 advies heeft verleend over zowel het sui-generisstatuut als het werknemersstatuut. Het lopende proefproject met onthaalouders in een werknemersstatuut wordt geëvalueerd. Het eindrapport wordt begin 2023 verwacht. Er moet een beslissing worden genomen over de toekomst van het sui-generisstatuut. Alle mensen met een sui-generisstatuut stapsgewijs naar trap 1 laten overschakelen, kost Vlaanderen zo'n 120.000 miljoen euro.

Daarnaast moet een toekomstperspectief worden uitgewerkt voor de zelfstandige onthaalouders. Er wordt ook werk gemaakt van een advies over het statuut van de aangesloten onthaalouders. Minister Hilde Crevits hoopt op een sectorbreed gedragen advies tegen februari of maart 2023.

III. Uiteenzetting door Bruno Vanobbergen, waarnemend administrateur-generaal agentschap Opgroeien

Bruno Vanobbergen is van oordeel dat er de voorbije periode op heel wat terreinen vooruitgang is geboekt. Elk van de volgende sprekers brengt een toelichting vanuit eigen perspectief en opdracht. Er is echter grote verwevenheid tussen de toelichtingen. Dank gaat uit naar de talrijke medewerkers die hier hun schouders hebben ondergezet, en naar de externe partners die bijdragen aan het realiseren van de aanbevelingen. In de presentatie wordt verwezen naar de aanbevelingen van de onderzoekscommissie en van Audit Vlaanderen.

1. Stand van zaken

Het aantal meldingen van gevaarsituaties is van 163 in 2021 toegenomen tot 317 in 2022. Er zijn steeds minder gevaarsituaties met een onduidelijke oorzaak, en meer door een gebrek aan toezicht of veiligheid. Daarnaast zijn er steeds meer situaties waarin de melder vragen stelt bij het pedagogische handelen. Het is belangrijk en goed dat er steeds meer gevaarsituaties worden gemeld. Het agentschap Opgroeien wil daar een preventieve interventie aan koppelen. Het is de bedoeling om

in 2023 samen met het VECK kinderopvanginitiatieven te sensibiliseren en mobiliseren rond veiligheid en pedagogisch handelen.

Uit slide 22 blijkt dat het aantal klachten en het aantal adviezen tot handhaving van Zorginspectie ook opmerkelijk is toegenomen. Dezelfde slide toont een toename van het aantal beslissingen tot schorsing of tot opheffing van de vergunning. Het aantal klachten is in vergelijking met 2021 substantieel gestegen. Ouders, mensen die actief zijn in de kinderopvang of belangrijke derden vertonen een verhoogde gevoeligheid en alertheid. Hetzelfde geldt voor het melden van gevaarsituaties. Daarnaast zijn er ook meer adviezen tot handhaving van Zorginspectie.

Logischerwijze is het aantal beslissingen tot schorsing of opheffing van de vergunning ook toegenomen. Daar wordt geregeld bezwaar tegen aangetekend. In enkele gevallen heeft dat ertoe geleid dat de opheffing diende te worden opgeheven. Het effectieve aantal opheffingen en schorsingen wordt vermeld op slide 24.

Het is niet zo dat het agentschap Opgroeien geschorste of opgeheven initiatieven adviseert om onder een andere naam een nieuwe start te nemen. Het misverstand daarover is het gevolg van vreemde berichtgeving in de pers over een informatiemoment voor ouders. Gezien de intensiteit van dergelijk informatiemoment kan het voorvallen dat een medewerker van het agentschap Opgroeien een vraag verkeerd begrijpt of onvoldoende genuanceerd beantwoordt. Wanneer een locatie een vergunning aanvraagt onder een nieuwe naam, wordt de historiek steeds mee in overweging genomen. Wanneer een locatie in handhaving wordt overgenomen, gaat het agentschap Opgroeien altijd in gesprek met de nieuwe organisator. Van de nieuwe organisator wordt verwacht dat hij aan de slag gaat met de aanbevelingen en de handhavingselementen. Daar wordt uitdrukkelijk op toegezien. Bruno Vanobbergen hoopt dat het jammerlijke misverstand hiermee is rechtgezet.

Een tweede belangrijke element is de herevaluatie van een aantal voorzieningen vanuit het verzorgingsprincipe. Het overzicht van alle voorzieningen die aan een herevaluatie zijn onderworpen, ligt ter inzage in het Vlaams Parlement. Het agentschap Opgroeien kan het verzorgingsprincipe op twee momenten toepassen. Dat kan wanneer wordt vastgesteld dat veiligheid en integriteit van een of meer kinderen in het gedrang is. Bij bijvoorbeeld brandwonden, een overlijden van een kind, beide zonder duidelijkheid over de oorzaak, of een melding dat kinderen worden vastgebonden past het agentschap het verzorgingsprincipe toe door meteen over te gaan tot schorsing. Het agentschap kan het verzorgingsprincipe ook toepassen wanneer het bepaalde zaken ziet terugkomen. Het kan dan gaan om een patroon van terugkerende klachten, meldingen of vaststellingen. In dergelijke gevallen wordt evenmin getwijfeld en gaat het agentschap over tot schorsing of opheffing. De herevaluatie wordt nog voor het kerstreces van 2022 afgerond.

De eerste stap van deze herevaluatie bestond erin alle dossiers te verzamelen waarover de voorbije periode geregeld klachten zijn geformuleerd, waarover Zorginspectie recent de opstart van handhaving adviseerde, die door de onderzoekscommissie naar voren zijn geschoven en waarin het agentschap Opgroeien zich benadeelde partij heeft gesteld. In totaal zijn 533 voorzieningen samen met Zorginspectie opnieuw geëvalueerd op basis van medische, juridische en pedagogische expertise. In een aantal gevallen is na de herevaluatie beslist over te gaan tot schorsing of opheffing. Over een aantal dossiers kan men zich nog niet uitspreken omdat verder onderzoek nodig is van bijvoorbeeld het VECK of Zorginspectie. In nog een aantal dossiers blijkt dat de veiligheid van de kinderen inmiddels gegarandeerd is.

Een aantal initiatieven is gelabeld als 'proces is nog lopende'. Dat kan betekenen dat de beslissing tot schorsing of opheffing al is genomen maar nog niet publiek is uitgesproken. Het kan ook betekenen dat men zich nog over het initiatief moet

buigen en nog geen definitieve uitspraak kan doen. De nota bij het overzicht dat ter inzage ligt, brengt alles zo overzichtelijk mogelijk in kaart: 29 locaties worden verder onderzocht door het VECK en 110 locaties worden de komende periode opnieuw bezocht door Zorginspectie. Een grote groep locaties wordt op dit ogenblik als voldoende veilig ingeschat.

Om het vertrouwen te herstellen in de kinderopvang en om de kinderopvang maximaal te ondersteunen, is het belangrijk om enkele bijkomende zaken te objectiveren. Het agentschap Opgroeien vraagt de kinderopvanginitiatieven om te melden wanneer ze met personeelstekort kampen. Eind november 2022 had het agentschap 547 meldingen geregistreerd. Het gaat om 103 organisatoren en 265 locaties. Die meldingen houden verband met een vermindering van de dienstverlening. In oktober 2022 had dat impact op 112 locaties en in november 2022 op 90. In de praktijk nemen organisatoren uiteenlopende maatregelen: een vermindering van de openingsuren, de invoering van een aantal sluitingsdagen, een tijdelijke volledige sluiting, of de sluiting van een of meerdere leefgroepen. Dat doet zich verhoudingsgewijs vaker voor in Brussel, Antwerpen en Gent. De informatie waarover het agentschap beschikt is niet gedetailleerd genoeg om te oordelen over het ziektecijfer van één specifieke organisator.

2. Handhaving

Om optimaal te kunnen inspelen op de verschillende aanbevelingen wordt dit onderdeel onderverdeeld in acht deelt thema's.

2.1. Voorzorgsprincipe

Er wordt werk gemaakt van de decretale verankering van het voorzorgsprincipe. Er is reeds een advies van het raadgevend comité van het agentschap Opgroeien. Het Comité van toezicht inzake de handhaving in de kinderopvang is gevraagd het agentschap hierin bij te staan. Het voorzorgsprincipe toepassen is belangrijk. Bij de toepassing ervan is het agentschap streng voor zichzelf en stelt daarbij steeds de vraag of het dit principe op een goede wijze toepast. De adviezen moeten daartoe bijdragen.

De vraag rijst of het agentschap Opgroeien niet te streng optreedt. Hoewel Bruno Vanobbergen begrip kan opbrengen voor deze vraag is zijn antwoord erop duidelijk negatief. Er zijn meer klachten en er zijn meer gevaarsituaties gemeld. Om die redenen moet het voorzorgsprincipe vaker gehanteerd worden. De spreker rekent erop dat de toestand zal normaliseren waardoor hij het voorzorgsprincipe veel minder zal moeten toepassen. Vlaanderen telt meer dan zesduizend kinderopvanginitiatieven. Meer dan 96 percent daarvan zit niet in handhaving. Het aantal initiatieven in handhaving is beperkt.

Een vraag die hierbij rijst, is of en hoe het aantal mogelijke maatregelen kan worden verbreed. Schorsing of opheffing zijn ingrijpende maatregelen. Die verbreding mag niets afdoen aan het belang van veiligheid en integriteit van de kinderen. Een mogelijke verbreding kan erin bestaan dat extra ondersteuning wordt geboden of strenge voorwaarden opgelegd. Bruno Vanobbergen wil dat op heel korte termijn concreter maken omdat iedereen belang heeft bij evenwicht tussen de verschillende bezorgdheden.

2.2. Versterking beheer voorzieningen: uitvoering personeelsplan

Het agentschap Opgroeien mag 52 nieuwe medewerkers aanwerven. Er zal voornamelijk worden ingezet op een versterking van het klantenbeheer, wat nauw aansluit bij een bezorgdheid van de onderzoekscommissie. Meer klantenbeheerders betekent dat tegelijk moet worden ingezet op coördinatie en op extra juridische en

pedagogische expertise. Juridische expertise vanwege het voorzorgsprincipe en pedagogische omdat het ondersteunen van ouders en lokale besturen sterker verankerd wordt in de aanpak van het agentschap.

Heel wat mensen reageren positief op de vacatures. De verwachting is dat er geen vacatures lang zullen openstaan. Het doel is om tegen maart 2023 toch al heel wat bijkomende medewerkers geïntegreerd te hebben in de werking van het agentschap.

2.3. Beheer van meldingen

Er wordt geen onderscheid meer gemaakt tussen klachten, signalen of meldingen. Er is enkel nog sprake van meldingen. Er komt één centraal meldpunt met een uniek registratiesysteem. Dit systeem moet tegen het einde van het eerste kwartaal van 2023 grotendeels operationeel zijn. Dat alles vergt tijd omdat het IT-aanpassingen vereist en omdat alle nieuwe medewerkers het volledig onder de knie moeten krijgen. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen een crisismelding als gevolg van het voorzorgsprincipe en een gewone melding. Er wordt gefocust op snelle opvolging van de melding en terugkoppeling met de melder.

2.4. Handhavingsprocedures

In samenwerking met KPMG schuift het agentschap Opgroeien vier leidende handhavingsprincipes naar voren. De procedures moeten eenvoudig en zo kort mogelijk zijn. Alle betrokkenen moeten weten wat van hen verwacht wordt. De informatie-uitwisseling tussen de verschillende interne en externe actoren moet vlot verlopen. Wanneer een beslissing wordt genomen, mag het niet zo zijn dat één medewerker zich er verantwoordelijk voor voelt. Het vierogenprincipe moet leiden tot correcte beslissingen op basis van gedeelde kennis en expertise. De richtlijnen moeten duidelijk aangeven wanneer bijkomende expertise wordt ingeschakeld om intensief te kunnen opvolgen.

Deze bouwstenen worden ingeschreven in de handhavingsprocedures. Het agentschap ziet vier mogelijke stappen: aanmaning, voornemen tot beslissing, en beslissing tot schorsing of opheffing. In deze gevallen is er altijd overleg met de organisator. De vierde mogelijkheid is meteen beslissen tot schorsing of opheffing op basis van het voorzorgsprincipe bij een dringende noodzakelijkheid.

Een cruciale factor in dit proces zijn de mijlpalen die bepalen wanneer van de ene op de andere fase kan worden overgegaan. De adviezen van Zorginspectie zijn daarbij behulpzaam, net zoals het CHK-advies en datamining.

Er zijn ten slotte drie grote procesblokken. Er wordt een beslissing genomen. Er moet worden gecommuniceerd over die beslissing. De beslissing moet worden opgevolgd om de handhaving op een bepaald moment te kunnen afsluiten.

2.5. Samenwerking met het VECK

De expertise van het VECK trad de voorbije periode nadrukkelijk op de voorgrond naast de medische en pedagogische expertise waarover het agentschap Opgroeien zelf beschikt. Er wordt op verschillende niveaus samengewerkt: bepaalde dossiers worden samen geëvalueerd, en er is structureel overleg tussen de coördinator van de gevaarsituaties en het VECK om de expertise-uitwisseling te verankeren.

De huidige stappen moeten een duidelijke plaats krijgen in de uitvoeringsmodaliteiten. Welke plaats krijgt het VECK-advies in de handhavingsketen? Hoe worden VECK-adviezen zichtbaar opgenomen in alle beslissingsdocumenten? Ten slotte is een juridische basis nodig om gegevens te kunnen delen.

2.6. Comité van toezicht inzake de handhaving in de kinderopvang

De samenwerking met het CHK wordt verankerd in het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters. Het CHK formuleert op basis van concrete dossiers adviezen op macroniveau. Daarnaast kan een beroep worden gedaan op de expertise van het CHK in dossiers die dreigen vast te lopen.

2.7. Samenwerking met Zorginspectie

Het agentschap Opgroeien en Zorginspectie hebben de voorbije periode constructief samengewerkt in concrete dossiers. Het volstaat te verwijzen naar de herevaluatie. Daarnaast wordt geregeld overleg gepleegd om alles goed te monitoren.

Er wordt samengewerkt aan bepaalde specifieke thema's, zoals bijvoorbeeld de koppeling van de verschillende ICT-systemen en de visie op actieve openbaarheid. De vergunningsvoorwaarden voor de kinderopvang zijn opnieuw publiek beschikbaar.

2.8. Samenwerking met het parket

Spontane meldingen van strafonderzoeken blijven zeldzaam. Er is de voorbije periode een traject afgelegd met het parket. Zo wordt onderzocht hoe de omzendbrief van 2014 die de uitwisseling van informatie regelt, kan worden aangepast. Er worden belangrijke stappen gezet op basis van een voorstel van het beleidsdomein WVG. Ondertussen weet het agentschap Opgroeien wie het kan aanspreken bij een strafonderzoek. In het geval de informatie-uitwisseling stopt, is de afspraak dat de referentiemagistraten als ombudsman optreden. Er wordt gezocht hoe informatie-uitwisseling in de toekomst kan worden versterkt. Casusoverleg ligt moeilijk, maar als een casus wordt doorverwezen naar het VECK is dat wel mogelijk.

3. Ondersteuning

3.1. Communicatie

3.1.1. Ouders

De communicatie met ouders is ontzettend belangrijk. Ouders worden op verschillende manieren geïnformeerd. Ze krijgen een kopie van de formele beslissing tot schorsing of opheffing. Bij gevaarsituaties en bezorgdheid over de integriteit van de kinderen is er steeds een mondeling toelichtingsmoment. Ook in moeilijke omstandigheden wil het agentschap Opgroeien in gesprek gaan met ouders. Dat bepaalde van die momenten in de pers zijn gekomen, vormt een bedreiging voor het serene en constructieve karakter van deze gesprekken. Het agentschap blijft hier niettemin op inzetten. De psychopedagogen van de lokale teams staan in voor de psychosociale ondersteuning van de ouders. De versnelde inzet betekent dat deze ondersteuning nog niet overal evenwaardig verloopt. De psychopedagogen staan overal paraat om ouders te ondersteunen.

Er is tijdens een schorsing tussentijdse communicatie met ouders over eventuele nieuwe informatie. Ouders die bijkomende vragen hebben, kunnen steeds bij de Kind & Gezin-lijn terecht.

3.1.2. Lokale besturen

Er gaat veel aandacht naar de communicatie met de lokale besturen. De lokale besturen worden altijd minstens één dag eerder geïnformeerd dan de organisator. Ze moeten immers de kans krijgen om zich goed voor te bereiden en alternatieven te zoeken. De intersectorale medewerkers van de lokale teams nemen deze

communicatie op zich. Er is in samenwerking met talrijke partners werk gemaakt van een stappenplan met uiteenlopende informatie. Het wordt op korte termijn aan alle lokale besturen bezorgd.

3.1.3. *Organisatoren*

Het agentschap Opgroeien gaat in elke fase in gesprek met de organisatoren. Ook bij een uitbreiding van het handavingscontinuüm zal het agentschap telkens in gesprek gaan met de organisatoren. Deze communicatie verloopt mondeling maar ook aan de hand van formele beslissingen.

Het is belangrijk om een evenwicht te vinden tussen de verantwoordelijkheid van het agentschap, de organisatoren en andere betrokken actoren. Het is belangrijk om te benadrukken dat het de organisatoren toekomt ouders duidelijk te informeren. Ze zijn ook verantwoordelijk voor vragen naar (psychosociale) ondersteuning van hun medewerkers. De klantenbeheerder is de contactpersoon bij het agentschap.

Het agentschap Opgroeien registreert de waarborgen die ouders betalen niet. In 2022 waren er 120 klachten over die waarborgen. Het is belangrijk om hier aandacht aan te besteden. Het agentschap kan geen stappen zetten om waarborgen terug te vorderen. Bij een faillissement beslist de curator hoe schuldeisers vergoed worden.

3.1.4. *Communicatie over schorsingen en opheffingen*

De informatie over schorsingen en opheffingen op de website wordt wekelijks geüpdatet. Daar wordt dankbaar van gebruikgemaakt.

3.1.5. *Actieve openbaarheid*

Op het vlak van actieve openbaarheid is het samenspel tussen Zorginspectie en het agentschap Opgroeien belangrijk. Er wordt voortgebouwd op de aanzet van Zorginspectie. Tegen 1 maart 2023 zal het agentschap publiek aangeven welk gevolg er is gegeven aan een rapport van Zorginspectie. Ouders en andere belanghebbenden zullen zicht krijgen op de status van een kinderopvanginitiatief. Het is de bedoeling tegen de zomer van 2023 werk te maken van een handavingsrapport. Tegen de zomer van 2023 zullen ouders en andere betrokkenen zich kunnen inschrijven op updates van een of meerdere specifieke kinderopvanginitiatieven.

3.2. *Ondersteuning van de voorzieningen bij handhaving*

De focus van Mentees en de pools gezinsopvang is minstens gedeeltelijk van preventieve op curatieve ondersteuning verschoven. Er is casusoverleg. Er volgt begin 2023 een evaluatie van de stappen die de voorbije periode zijn gezet.

Mentees neemt binnen de twee werkdagen contact op met een voorziening die op de aanmaningenlijst is terechtgekomen. Er volgt een intensief traject met verschillende sessies op de werkvloer. Het uitgangspunt vormen de gesignaleerde tekorten maar er wordt breder gewerkt. Men botst daarbij vaak op het beleidsvoerend vermogen. Mentees buigt zich op dit ogenblik over 136 dossiers van initiatieven die onder handhaving vallen.

3.3. *Beleidsvoerend vermogen*

Het agentschap Opgroeien zet inzake beleidsvoerend vermogen belangrijke stappen op twee niveaus. Het is belangrijk om beleidsvoerend vermogen regelgevend te verankeren. Tegelijk moet worden uitgemaakt wat beleidsvoerend vermogen precies inhoudt. Op advies van het raadgevend comité wordt een participatief traject

gestart met de sector en academici. In een eerste fase wordt de basisvisie in kaart gebracht. In een tweede fase zal worden onderzocht hoe daarmee aan de slag kan worden gegaan.

3.4. Startersselectie

De brochure en film over sociaal ondernemen in de kinderopvang zijn vernieuwd. De Starterswijzer op de website is geactualiseerd. Een aantal externe en interne procedures zijn aangepast. Zo is er onder meer een verplicht oriënteringsgesprek met starters. Daarnaast worden enkele nieuwe en bijkomende zaken gepland. Er wordt overlegd met partners om selectie en ondersteuning van starters te versterken.

3.5. Opleiding sleutelpersoon handhaving

Er is sterk ingezet op de opleiding van de sleutelpersoon in de handhaving. Er zijn meerdere mensen betrokken bij dit project. Dit traject verloopt voornamelijk online zodat alle informatie toegankelijk blijft voor de sleutelpersonen. In de loop van de opleiding krijgen de sleutelpersonen uiteraard de mogelijkheid om in dialoog te treden met experts. Er wordt wekelijks een specifiek thema uitgediept. Het intensieve traject van zes weken moet ervoor zorgen dat deze sleutelpersonen op korte termijn hun rol kunnen opnemen.

4. Organisatie van het agentschap Opgroeien: klantenbeheer

Er is een leidinggevende toegevoegd die de verschillende teams van klantenbeheerders superviseert en aanstuurt. In elk team zit een coördinator. Er zijn vier basisteams. Daarnaast is er een centraal team dat instaat voor de expertise-opbouw en de basisteams ondersteunt. Deze structuur zal de komende periode nadere vorm krijgen zodat de teams hun opdracht met vertrouwen kunnen vervullen.

IV. Uiteenzetting door Leo Van Loo, crisismanager agentschap Opgroeien

1. Uitwisseling van data via connectie beheerssystemen

Leo Van Loo zegt dat er drie grote blokken zijn: dossier-, klachten- en inspectiebeheer. Deze drie blokken hangen ondertussen aan elkaar. Dossier- en klachtenbeheer zijn gekoppeld. Het gaat om klachtenbeheer volgens de oude situatie. Tijdens het eerste kwartaal van 2023 wordt een systeem ingevoerd dat alle meldingen beheert. Dat nieuwe systeem zal onmiddellijk gekoppeld worden aan het nieuwe dossierbeheersysteem.

De koppeling van het dossiersysteem aan het inspectiesysteem is technisch en inhoudelijk gerealiseerd. De uitwisseling wordt opgestart en loopt vanaf begin januari 2023.

2. Overzichtsfiles: dossierinformatie overzichtelijk maken

De automatische creatie van een overzichtsfile is gerealiseerd. Alle informatie waarover het systeem beschikt, komt op één overzichtsfile terecht. Historische informatie waarover het systeem beschikt, is eveneens vindbaar, wat belangrijk is wanneer iemand na enige tijd herbegint met een nieuw kinderopvanginitiatief. Er moet nog een inhaalbeweging uitgevoerd worden om historische informatie aan het systeem toe te voegen. Naarmate nieuwe automatische bronnen worden toegevoegd, zal die informatie op de files zichtbaar zijn. Een voorbeeld daarvan zijn de gegevens uit het klachtensysteem.

3. Dashboard ter ondersteuning klantenbeheer

Het dashboard is beschikbaar en klaar voor gebruik in de dagelijkse praktijk. Een dashboard is geen beleidsinstrument. Beleidsinstrumenten werken op basis van het datawarehouse van het agentschap Opgroeien. Het is een managementinstrument voor teamcoaches van het klantenbeheer. Dashboards maken het mogelijk om na te gaan welke vragen nog openstaan, hoe lang bepaalde items al openstaan enzovoort. Deze dashboards helpen het operationele werk te sturen. Naargelang informatie wordt toegevoegd aan het systeem zullen de dashboards uitgebreid worden.

4. Datamining

Datamining is een belangrijk ondersteunend instrument. Het is onmogelijk om elk dossiers van de 6240 opvangvoorzieningen dagelijks te raadplegen. Het is inmiddels wel zo dat het systeem automatisch meldt wanneer nieuwe informatie is toegevoegd aan een dossier.

Datamining brengt patronen van indicatoren in kaart waardoor duidelijk wordt welke dossiers in het kader van handhaving best eerst worden bekeken. Datamining is een hulpmiddel voor dossierbeheerders maar bepaalt niet wat er dient te gebeuren met een bepaalde voorziening.

Er zijn drie beschikbare bronnen: de adviezen opstart handhaving met motivering van Zorginspectie, alle gegevens uit het administratieve systeem Edison en alle informatie uit de klachtendossiers. Er wordt een statistische berekening uitgevoerd op deze informatie. Er wordt gebruikgemaakt van de statistische methodiek van de sociaal-medische wetenschap om indicatoren te ontdekken. Er is bijvoorbeeld veel wetenschappelijk onderzoek naar de predictoren van diabetes. De berekening rangschikt alle voorzieningen op het voorkomen van patronen die in het verleden al aanleiding hebben gegeven tot bepaalde handhavingsmaatregelen.

Door datamining ligt de kans dat een dossierbeheerder het juiste dossier opent dertien keer hoger dan wanneer hij dat op willekeurige basis zou doen. Datamining helpt klantenbeheerders beslissen welke dossiers ze best eerst inkijken. Datamining is ondertussen geïntegreerd in het dossierbeheerssysteem. Een kleurencode geeft aan welke dossiers aandacht verdienen.

5. Andere

Het openbaar maken van de handavingsrapporten wordt technisch voorbereid. Het is technisch mogelijk om notificaties toe te voegen aan dossiers. Er wordt automatisch aangegeven dat een dossier is uitgebreid met nieuwe informatie. Het unieke registratiesysteem van meldingen wordt technisch voorbereid tegen het eerste kwartaal van 2023. Er wordt onderzocht hoe verantwoordelijken in verschillende dossiers gevolgd kunnen worden en hoe dat kan worden opgenomen in de overzichts-fiches. Daarbij dient opgemerkt te worden dat al die informatie ingevoerd zal moeten worden in het systeem.

V. Uiteenzetting door Karine Moykens, secretaris-generaal van het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

1. Zorginspectie vandaag

Karine Moykens zegt dat Zorginspectie op dit ogenblik slechts vijftien vte inspecteurs de baan kan opsturen omdat de dienst kampt met enkele langdurig afwezigen. Van een massale burn-out is er geen sprake. Een aantal collega's is om fysieke medische redenen langdurig afwezig. Een andere collega is met zwangerschapsverlof. Er

wordt voornamelijk ter plaatse geïnspecteerd na klachten of bij gevaarsituaties. Teamverantwoordelijke of coach kunnen daarbij niet aanwezig zijn. Zij lezen verslagen na. Er is nog een beperkte staf die zich bezig kan houden met de aanbevelingen. Daarnaast zijn er nog de schriftelijke vragen en de passieve openbaarheid.

2. Passieve openbaarheid inspectieverslagen

In 2022 zijn 4193 vragen naar passieve openbaarheid gesteld. Dit cijfer loopt tot 15 december 2022. Dat cijfer ligt hoger dan de opgetelde totalen van de zeven voorafgaande jaren. In hetzelfde jaar zijn 7973 inspectieverslagen opgevraagd. In 65 procent van de gevallen gaat het om een verslag uit de kinderopvang. Dit cijfer loopt tot 16 november 2022. Elk verslag moet individueel gescreend en zwart gemarkeerd worden vanwege de privacy. Het gevolg daarvan is dat 1,5 vte daar dagdagelijks mee bezig is. Die medewerkers kunnen geen inspecties uitvoeren.

3. Versterking Zorginspectie

Het is een goede zaak dat Zorginspectie wordt versterkt met 67 vte. Die mensen zullen worden ingezet voor de inspectie van de kinderopvang, zij het niet uitsluitend daarvoor. De andere teams moeten ook kunnen volgen om potentiële gevaren in kaart te brengen. Het financiële team, dat toeziet op de besteding van de middelen in alle sectoren, wordt versterkt. Er wordt een team Jeugdhulp in het leven geroepen. Preventieve gezinsondersteuning en adoptie zullen daardoor niet langer door het team Kinderopvang geïnspecteerd worden. Jeugdhulp verdwijnt uit het team Welzijn, dat zich voortaan uitsluitend focust op de ouderenzorg.

Daarnaast zullen er nieuwe medewerkers aangetrokken worden ter ondersteuning. Zij zullen zich bezighouden met passieve openbaarheid. Voorts is er behoefte aan ICT-ondersteuning. Inspecteurs die voortdurend op pad zijn, hebben continu ICT-ondersteuning nodig zodat ze hun verslagen ter plaatse kunnen redigeren. In het voorjaar van 2023 volgt een nieuwe versie van Modular. Er worden drie vte toegewezen aan de staf. De sectoren Ouderenzorg, Gehandicaptenzorg en Gezondheid worden eveneens versterkt.

Uiteindelijk zullen 41 van de 67 bijkomende vte toegewezen worden aan de kinderopvang. Een van de stafmedewerkers zal zich exclusief met kinderopvang bezighouden. Er komen drie nieuwe coaches bij. Bijkomende inspecteurs betekent immers dat er voor voldoende coaching gezorgd moet worden. Er moeten voldoende medewerkers zijn om de verslagen na te lezen. Er stromen 21 nieuwe jonge inspecteurs in. Daarnaast kunnen zestien nieuwe inspecteurs na bevordering zwaardere dossiers op zich nemen.

4. Versterking zorginspectie: inspectietermijnen

Bijkomende inspecteurs betekent dat de aanbevolen inspectietermijnen haalbaar zijn. Hierbij dient rekening te worden gehouden met het feit dat naast de uitbreiding ook de inspectie-aanpak anders wordt georganiseerd. Het meerpijlermodel van de ziekenhuizen zal in alle andere sectoren toegepast worden. De onaangekondigde bezoeken van Zorginspectie blijven bestaan. Daarnaast wordt gezocht naar relevante actoren en wordt toezicht door derden mogelijk gemaakt. Het toezicht door derden zal verschillen van sector tot sector. Het is niet de bedoeling om het accreditatiemodel van de ziekenhuizen toe te passen op de kinderopvang. Er zal wel een beroep worden gedaan op relevante derden zoals Mentes, ouders of diensten voor opvanggezinnen.

Zelfstandige onthaalouders en groepsopvang zullen op termijn tweemaal op drie jaar geïnspecteerd worden. Daarvoor is het wachten tot het moment waarop klachten en meldingen van gevaarsituaties opnieuw op een normaal niveau zijn, want op dit

ogenblik worden uitsluitend klachten en gevaarsituaties geïnspecteerd. Het is de bedoeling om op termijn de helft van de klachtinspecties met twee inspecteurs uit te voeren. Er moet capaciteit zijn om aandachtsvoorziening en voorzieningen in handhaving versneld op te volgen.

Aangesloten onthaalouders zullen tweemaal per drie jaar geïnspecteerd worden door de organisatoren. Inspecties worden versneld uitgevoerd bij problemen. Onthaalouders bij diensten die minder goed functioneren, worden aan dezelfde frequentie ook geïnspecteerd. Uiteraard worden alle klachten geïnspecteerd. Daarnaast moet er capaciteit beschikbaar zijn voor de infrastructuurinspecties en voor het kwaliteitslabel van de kleuteropvang.

Zelfstandigen worden meer geïnspecteerd dan de aangesloten onthaalouders. Zorginspectie gaat er uitdrukkelijk niet vanuit dat deze groep minder goed functioneert. Er moeten evenwel keuzes gemaakt worden. Het volledige inspectiemodel werkt risicogestuurd. Dat betekent niet dat er meer risico's zijn maar wel dat de kans groter is dat risico's gedetecteerd worden. Omdat de dienstverantwoordelijke van een dienst voor opvanggezinnen maandelijks op bezoek gaat bij de opvanginitiatieven, is de kans dat er risico's gedetecteerd worden lager dan bij een alleen werkende onthaalouder.

Versterking betekent dat al deze nieuwe mensen eerst aangeworven moeten worden. Daartoe moet een beroep worden gedaan op het Agentschap Overheidspersoneel voor de rekrutering en selectie. De prioriteit gaat naar de aanwerving van de nieuwe inspecteurs voor de kinderopvang. De functiebeschrijvingen zijn ingediend. Er vond reeds een eerste overleg plaats. Het tweede vindt nog voor het kerstreces plaats. De wervingsprocedure kan in januari 2023 van start gaan.

Nieuwe inspecteurs aanwerven betekent niet dat ze onmiddellijk de baan op kunnen. Ze krijgen een opleiding en lopen een tijd mee met een collega om vervolgens zelfstandig de baan op te gaan. Dit hele proces zal allicht eind 2023 rond zijn. Vanaf januari 2023 wordt met alle andere aanwervingen en bevorderingen gestart. Zodra de inspecteurs zijn aangeworven kan Zorginspectie een antwoord bieden op de aanbevelingen over het meerogenprincipe en de snelle inspectieprocedure.

5. Actieve openbaarheid

De actieve openbaarheid ging op 19 december 2022 van start met de publicatie van de eerste zeventien inspectieverslagen. Na het kerstreces van 2022 volgen er nog vijftien. Dit traject is niet nieuw voor Zorginspectie. Actieve openbaarheid ging al in 2015 van start met de algemene ziekenhuizen en in 2018 met de CGG's. In 2021 vond een thematische inspectieronde over suïcidepreventie plaats waarvan de resultaten actief openbaar zijn gemaakt. Sinds april 2022 wordt dat gedaan voor de woonzorgcentra.

Het grote verschil tussen de vermelde sectoren en de kinderopvang is de omvang. Ziekenhuizen en woonzorgcentra zijn grote initiatieven met veel plaatsen en werknemers. De kans dat opmerkingen een inbreuk vormen op de privacy is vrijwel nihil. Dat geldt niet voor de kinderopvang wat ertoe leidt dat actieve openbaarheid in die sector met de nodige omzichtigheid benaderd dient te worden.

Actieve openbaarheid is gebaseerd op twee decreten. Een ervan is het Bestuursdecreet van 7 december 2018, dat verband houdt met zowel passieve als actieve openbaarheid. Wat afbreuk doet aan de bescherming van persoonlijke levenssfeer van natuurlijke personen, mag volgens dat decreet passief noch actief openbaar gemaakt worden. Deze bepaling verklaart waarom inspectieverslagen gescreend en zwart gemarkeerd moeten worden. Dergelijke verslagen zijn amper leesbaar voor de burger. Inspectieverslagen zijn bedoeld voor het agentschap Opgroeien en de organisator.

6. Van inspectieverslag naar inspectierapport

In tegenstelling tot de andere sectoren kunnen de inspectieverslagen van de kinderopvang niet – zoals aanbevolen in een toegankelijke taal – actief openbaar gemaakt worden. Er is naar een nieuwe aanpak gezocht. Een advies van een gespecialiseerd advocatenkantoor bevestigt dat het inspectierapport een goede aanpak is. Op de eerste dag van de actieve openbaarheid is de site 16.007 keer bezocht. Het gaf die dag ook aanleiding tot 75 aanvragen voor passieve openbaarheid. In december 2022 liep die teller al op tot 953.

In het inspectierapport staan geen details over vaststellingen maar wel inspectieresultaten aangevuld met de mogelijke invloed op de kinderen of de werking. In het rapport zal bijvoorbeeld staan dat een inbreuk op het aanwezigheidsregister is vastgesteld. De verklaring die de onthaalouder daarvoor geeft, zal niet worden vermeld. Het inspectierapport geeft aan waarom het belangrijk is dat deze vaststelling wordt genoteerd. Bij een eventuele evacuatie of om correcte facturen op te stellen, is een correct ingevuld aanwezigheidsregister van belang.

Er wordt voortaan – zowel in het inspectieverslag als in het inspectierapport – altijd een advies geformuleerd. Het rapport geeft in tegenstelling tot het verslag eerst informatie over MeMoQ en het pedagogische. Ook bij de geïnspecteerde vergunningsvoorwaarden worden de pedagogische voorwaarden eerst vermeld. Ook wat wel in orde is, wordt vermeld.

De actieve openbaarheid wil betrokkenheid en participatie van gezinnen maximaal ondersteunen. De onderzoekscommissie vroeg immers maximaal in te zetten op de participatie van belanghebbenden. Gezinnen krijgen extra informatie om in overleg te treden met de organisator. Transparantie over inspectieresultaten ten aanzien van de gebruiker is een vorm van beleidsvoerend vermogen.

Dat voortaan steeds advies wordt verleend, vormt een eerste stap in een verder traject. Samen met het agentschap Opgroeien wordt gezocht hoe een en ander nog duidelijker kan worden gemaakt voor de burgers. Wanneer het agentschap Opgroeien het handhavingscontinuüm bijstuurt, kan Zorginspectie haar adviezen aanpassen en diversifiëren.

7. Traject actieve openbaarheid inspectierapporten

Op 24 oktober en 9 november 2022 is over de actieve openbaarheid overleg gepleegd met de koepels en de vertegenwoordigers van de gebruikers. Op 16 november 2022 vond een infomoment plaats. Op elk van die momenten zijn positieve signalen gehoord.

Er is voor gekozen om eerst te informeren alvorens toe te passen. Alle inspectiebezoeken die sedertdien zijn uitgevoerd, vallen bijgevolg onder de actieve openbaarheid. Er werd telkens een voorbeeld gegeven van een inspectierapport naast een digitale folder. Alle organisatoren hebben een e-mail ontvangen. Op die e-mail zijn vier reacties gekomen: één opvang was niet langer actief, één opvang betreurde dat het plan van aanpak niet wordt gepubliceerd, één opvang vroeg een Word-document in plaats van pdf en één opvang wou het eigen rapport in plaats van een fictief. Deze reacties doen vermoeden dat de sector tevreden is over de informatie en het traject.

Op 30 november 2022 is alles nogmaals gecommuniceerd in de nieuwsbrief van het agentschap Opgroeien. Op 19 november 2022 zijn de eerste zeventien rapporten gepubliceerd. Dat zijn de rapporten die sedert de start op 17 november 2022 zijn afgerond. De komende weken worden nog vijftien verslagen afgerond en omgezet in rapporten die openbaar zullen worden.

Dit is geen eindpunt. Het is de bedoeling om te blijven overleggen met het agentschap Opgroeien over zijn actieve openbaarheid. Na zes maanden volgt een evaluatie met sector en gebruikers om na te gaan welke aanpassingen of verbeteringen mogelijk zijn.

8. Reactiemogelijkheid op ontwerpverslagen – Toezichtsdecreet

Recent is in het raadgevend comité van het agentschap Opgroeien en op sociale media de vraag gerezen om de reactie op het ontwerpverslag ook openbaar te maken. Zorginspectie heeft dat onderzocht. Naast het Bestuursdecreet van 7 december 2018 – dat de privacy regelt – is er het Toezichtsdecreet dat de werking van Zorginspectie regelt.

In de memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet houdende het overheids-toezicht in het kader van het gezondheids- en welzijnsbeleid staat dat feitelijke onjuistheden kunnen worden rechtgezet vooraleer het verslag definitief wordt (*Parl.St. VI.Parl. 2016-17, nr. 1242/1*). Nog in de memorie van toelichting staat dat een reactie geen deel kan uitmaken van het verslag. Het verslag is de verantwoordelijkheid van Zorginspectie. Zorginspectie kan niet verantwoordelijk zijn voor wat een derde schrijft. Ten slotte heeft een verslag bewijswaarde tot het tegendeel is bewezen mits de procedure is gevolgd. Deze bewijswaarde strekt zich niet uit tot de reactie van de voorziening.

Een reactie op een ontwerpverslag is niet-gevalideerde informatie ten opzichte van een niet-afgewerkt document. Als een vraag tot bijsturing terecht is, dan wordt het ontwerpverslag aangepast. Het is een reactie op een document dat niet wordt gepubliceerd. In passieve openbaarheid wordt het definitieve inspectieverslag gepubliceerd en in actieve openbaarheid het inspectierapport gebaseerd op het definitieve verslag.

Reacties publiceren kan niet zonder ze te screenen op de privacy en eventueel aan te passen. Dat laatste kan niet van Zorginspectie worden verwacht, aangezien het om een tekst gaat die door iemand anders is aangeleverd. Publicatie op een overheidswebsite veronderstelt een garantie op inhoudelijke correctheid. Zorginspectie is niet verantwoordelijk voor wat door derden wordt geschreven.

Er zijn gelijkenissen en verschillen met de wijze waarop Onderwijsinspectie handelt. Een school is qua omvang en privacygevoeligheid vergelijkbaar met een ziekenhuis of een woonzorgcentrum. Onderwijsinspectie heeft geen mandaat om klachtinspecties uit te voeren terwijl Zorginspectie op dit ogenblik vrijwel niets anders doet. Een klachtinspectie kan enkel in uitdrukkelijke opdracht van de minister van Onderwijs. Dergelijk inspectierapport is niet openbaar en gaat exclusief naar de minister van Onderwijs, die beslist wat hij ermee doet. De Onderwijsinspectie inspecteert ook thuisonderwijs, wat vergelijkbaar is met onthaalouders, maar die verslagen worden niet actief openbaar gemaakt. De vergelijking met Onderwijs vormt geen basis om de reactie op ontwerpverslagen te publiceren.

Scholen kunnen reageren op ontwerpverslagen. De reactie wordt niet gepubliceerd. Er kunnen wel nog opmerkingen gemaakt worden bij het definitieve verslag. Onderwijsinspectie meldt dat dit slechts zelden voorvalt. Deze mogelijkheid maakt deel uit van de procedure. Het Toezichtsdecreet van Zorginspectie biedt deze mogelijkheid niet. Op basis van al deze elementen kan Zorginspectie op dit ogenblik reacties van voorzieningen niet actief openbaar maken.

9. Evaluatie MeMoQ

De evaluatie van MeMoQ verloopt in nauwe samenwerking met het agentschap Opgroeien. Op 27 juli 2022 vond een verkennend gesprek plaats met professor Michel

Vandenbroeck wat tot een voorstel van aanpak heeft geleid. De onderzoekers willen uitgaan van een kwantitatieve en een kwalitatieve evaluatie van het verleden. UGent zal een kwantitatieve analyse maken van de data die Zorginspectie over de jaren heeft verzameld. KU Leuven maakt een kwalitatieve analyse van de feedback van de inspecteurs op de intervisiemomenten van MeMoQ. Zorginspectie en het agentschap Opgroeien bestuderen samen de beschikbare gegevens met bijzondere aandacht voor de positieve scores ten aanzien van later vastgestelde schendingen van de integriteit van kinderen. Daarnaast wordt onderzocht welke score op de pedagogische norm als onvoldoende beschouwd moet worden.

Het aangepaste instrument zal getest moeten worden. Alle inspecteurs zullen opgeleid moeten worden. Ze zijn immers gecertificeerd om een MeMoQ te mogen afnemen.

10. Aanbevelingen over de hervorming van inspecties

De bevraging van derden, andere dan de klachtindieners en initiatiefnemers, wordt onderzocht in het kader van het meerpijlermodel. Het is de bedoeling dit onderzoek af te ronden tegen midden 2023. Tegelijk staat een nieuw instrument in de steigers: de waarderingstool. Dat e-reviewplatform wil input van derden verzamelen. Dit instrument wordt eerst toegepast in de sector van de woonzorgcentra. Gebruikers en hun familie krijgen de kans gebruik te maken van de reviews. Samen met het agentschap Opgroeien wordt het onmiddellijk aansluitend daarop ingevoerd in de kinderopvang. Het agentschap Opgroeien is bijvoorbeeld ook betrokken in de stuurgroep voor de woonzorgcentra. De technische analyse is gegund en gaat begin 2023 van start. Omdat het om meningen van derden gaat, wordt dit niet gepubliceerd op een overheidswebsite. Er wordt naar een externe partner gezocht om dit uit te bouwen en te beheren. De timing hiervan is eind 2023.

De adviezen zullen gedifferentieerd worden zodra de monitoringsinstrumenten bij het agentschap Opgroeien evolueren. Elk verslag eindigt reeds met een advies en een conclusie maar dat wordt nog verfijnd. Er wordt nog verder afgestemd met de inhoudelijke criteria van het agentschap Opgroeien.

Zorginspectie maakt gebruik van een wegingsinstrument om te bepalen of een advies tot handhaving nodig is. De voor 2020 geplande evaluatie is uitgesteld door de coronapandemie. De evaluatie is inmiddels wel van start kunnen gaan en moet in juni 2023 afgerond zijn. Samen met het agentschap Opgroeien en Leo Van Loo wordt bijvoorbeeld afgesproken hoe een aandachtsvoorziening gedefinieerd moet worden. Om semantische discussies te vermijden moet iedereen hetzelfde bedoelen wanneer een begrip wordt gebruikt.

11. Meldingsplicht en hogere alertheid

Er moet worden ingezet op de alertheid van de inspecteurs voor inbreuken op de fysieke en psychische integriteit. Dat is ook onder de aandacht gebracht van de financiële inspecteurs.

Met het parket is vergaderd over de vraag hoe Zorginspectie nader te betrekken bij meldingen en hoe de meldingsplicht kan worden verfijnd. Op 6 december 2022 pleegden Zorginspectie en het Departement WVG overleg met het CHK. Er is toen telefonisch contact geweest met het VECK. In januari 2023 wordt samengezeten om – onder meer ten aanzien van derden – rollen af te bakenen en na te gaan hoe men elkaar onderling kan versterken. Er wordt onderzocht of het VECK of een andere partner voor de zorginspecteurs een vorming kan organiseren over het detecteren van signalen van kindermishandeling.

Er zijn ten slotte nog goede contacten met het agentschap Opgroeien en met andere partners zoals Mentees om samen te gaan hoe aandacht opgebracht kan worden voor derden.

VI. Vragen van de leden

1. Vragen van Katrien Schryvers

Katrien Schryvers dankt voor het uitgebreide overzicht van alle werven. Het is duidelijk dat er een grote omwenteling gaande is in de organisatie, controle en handhaving van de kinderopvang. Dat is ook wat de onderzoekscommissie wou: in haar eindrapport was de onderzoekscommissie hard op een aantal punten en wees ze op de noodzaak aan een andere aanpak. De onderzoekscommissie heeft veel werk verzet maar de uitvoering van de aanbevelingen overtreft dat nog. De uitvoering ligt in de handen van de administratie en vergt middelen. Die middelen zijn vrijgemaakt in de begroting voor 2023. Daarnaast zullen daadkracht en inzet nodig zijn van talrijke mensen. Het lid is onder de indruk van wat allemaal in beweging is gezet en wenst de verantwoordelijken veel volharding toe. Er moet anders gehandeld, gedacht en samengewerkt worden in een moeilijke context. Veel medewerkers vragen zich allicht af of ze nog goed kunnen doen.

Een belangrijk aandachtspunt is de beeldvorming. Er worden schorsingen of opheffingen opgelegd aan slechts 4 percent van de 6400 kinderopvanginitiatieven. Er zijn met andere woorden veel initiatieven die goed werken en kinderen veilig en zorgzaam opvangen. Het is belangrijk om telkens te benadrukken dat die mensen met hart en ziel werken. Zij moeten ook aandacht krijgen. Het is ook aan de commissieleden om het goede werk dat wordt geleverd uit te dragen. Zijn er ter zake initiatieven gepland?

De subsidieverhoging biedt de mogelijkheid om medewerkers een beter loon uit te keren. Op die manier zouden meer mensen ervan overtuigd kunnen worden om in de kinderopvangsector te werken. Het kan ertoe leiden dat de druk van het aantal kinderen dat wordt opgevangen afneemt. Op welke wijze zal het verloop daarvan worden gemonitord?

Het is een goede zaak dat stappen vooruit worden gezet voor de onthaalouders. Zo'n zeshonderd onthaalouders werken in het proefproject met een werknemersstatuut. Wordt de evaluatie afgerond zoals gepland? Hoe zal de evaluatie verlopen?

Het is een goede zaak dat er veel kandidaten zijn voor de bijkomende plaatsen voor klantenbeheerders. Het is te hopen dat de aanwerving van nieuwe inspecteurs even succesvol wordt. Eenmaal alle nieuwe medewerkers aan de slag zijn, zal het aantal dossiers per klantenbeheerder halveren. Welke impact zal dat hebben op hun werkwijze? Momenteel kunnen ze onmogelijk zelf een kinderopvanginitiatief bezoeken waardoor alles telefonisch of per mail wordt afgehandeld. Zullen ze de initiatieven in de toekomst anders kunnen ondersteunen?

De onderzoekscommissie stelde een gebrek aan eenheid in de aanpak vast. Daarover moet, zeker als het aantal medewerkers toeneemt, worden gewaakt. Hoe wordt dat aangepakt?

Er is een spanningsveld tussen de toepassing van het voorzorgsprincipe en de vaststelling dat als gevolg daarvan kinderopvanginitiatieven gesloten worden zonder formeel bewijs dat kinderen er niet veilig zijn. Het voorzorgsprincipe is evenwel uitdrukkelijk naar voren geschoven door de onderzoekscommissie, en daaraan zijn consequenties verbonden. Hoe ervaart het agentschap Opgroeien dit spanningsveld en deze evenwichtsoefening? Het is niet altijd eenvoudig om zich te verweren

tegen de opmerking dat voorzieningen soms te snel worden gesloten. Zorginspectie en het agentschap doen vaststellingen of ontvangen klachten. Niet iedereen in de omgeving van het gesloten initiatief heeft dezelfde kennis.

Elke schorsing bezorgt ouders stress en onzekerheid omdat hun kinderen niet meer terecht kunnen in de kinderopvang waarin ze vertrouwen hadden. Om die reden is gevraagd naar pedagogische coaching bij verontrusting zodat een opvang met tekortkomingen op een verantwoorde wijze zou kunnen openblijven. Alles is uiteraard afhankelijk van de concrete situatie. Er zouden afspraken gemaakt worden met Mentees en de pools gezinsopvang over een kortdurend remediërend traject voor bepaalde types van tekortkomingen. Wordt daar werk van gemaakt? Is daarvoor bijkomende inzet nodig bij Mentees of de pools gezinsopvang?

Het CHK is meermaals om advies gevraagd. Naar welk soort van advies is gevraagd? Het CHK gaf in de onderzoekscommissie aan te willen adviseren over individuele dossiers (*Parl.St.* VI.Parl. 2021-22, nr. 1176/6). Daar heeft het lid enkele bedenkingen bij. Elk individueel dossier kost tijd. Is een casereview mogelijk van een dossier waarover vooraf advies is verleend? Hoe verhouden de adviezen van het CHK zich tot de intensievere samenwerking met het VECK?

De communicatie met ouders en lokale besturen moet een leerproces doormaken. Elk parlementslid ontvangt daar e-mails over. Over een beslissing tot schorsing of sluiting wordt gecommuniceerd met het lokaal bestuur, de organisator en de ouders. Er worden oudervergaderingen georganiseerd. De medewerkers van het agentschap Opgroeien moeten hierin nog ervaring opdoen. Op welke wijze worden de medewerkers gevormd of ondersteund? Is er intervisie tussen alle betrokken medewerkers? Slecht nieuws brengen vergt telkens een eigen aanpak. Van medewerkers die dagelijks met dossiers bezig zijn worden plots bepaalde communicatievaardigheden verwacht. Het is een goede zaak dat de mogelijkheden en de periode om vervangcapaciteit in te zetten uitgebreid worden. Er zijn negen bezwaren ingediend tegen alle schorsingen.

Er is reeds eerder voor gewaarschuwd dat de angst voor juridische procedures er niet toe mag leiden dat bepaalde maatregelen niet worden genomen. Vier initiatieven bleven gesloten. Wat is er met de vijf andere bezwaren gebeurd? Heeft de rechtbank de beslissing van het agentschap Opgroeien nietig verklaard? Zijn die initiatieven opengebleven? Welke afspraken worden daarover gemaakt met Zorginspectie? Hoe vat het agentschap de opvolging op in dergelijke gevallen? Allicht zijn dat voorzieningen die bijzondere aandacht verdienen.

Ook de begeleiding van de lokale besturen zal een leerproces moeten doormaken. Op welke wijze worden open plaatsen gemonitord? Biedt deze situatie de kans om de lokale loketten sterker uit te bouwen en een belangrijkere rol te laten spelen?

De vervangcapaciteit geldt voor maximaal achttien maanden. Wie een opvanginitiatief definitief ziet sluiten, moet vooruit beginnen te kijken en nagaan wat er na die achttien maanden te doen staat. Worden die plaatsen definitief ingenomen door een andere initiatiefnemer?

Hoe maakt het agentschap Opgroeien de keuze tussen een schorsing of een remediëringstraject met Mentees of de pools gezinsopvang?

Tijdens het actualiteitsdebat over de aanhoudende mistoestanden in de kinderopvang van 16 november 2022 heeft Katrien Schryvers uitdrukkelijk naar een herevaluatie gevraagd vanuit een grote bezorgdheid (*Actualiteitsdebat* VI.Parl. 2022-23, nr. 2). Ze is tevreden dat dit wordt uitgevoerd. Het gaat om een groot aantal initiatieven. De afbakening maken is niet evident. Op slide 26 is sprake van verschillende klachten in de loop van de voorbije jaren. Katrien Schryvers vraagt "de voorbije jaren" te

verduidelijken. Allicht is dat niet voor elk initiatief op dezelfde wijze bepaald en is veel afhankelijk van de concrete dossieropbouw. Welke andere zaken kunnen aanleiding geven tot een herevaluatie?

De rondzendbrief van het parket gaat over meer dan alleen de kinderopvang. Gaan de voorgestelde aanpassingen uitsluitend over de kinderopvang of over het volledige beleidsdomein?

Er is niets gezegd over het voorstel om kindbegeleiders meermaals te vragen een uittreksel uit het strafregister voor te leggen. Welke stappen worden op dat vlak gezet?

Er is een benchmark gevraagd van de kind-begeleiderratio. Het is een goede zaak dat daar een beter zicht op zal zijn tegen de zomer van 2023. Wordt het effect van de bijkomende subsidiëring op de reële ratio gemonitord? Is er berekend hoeveel extra vergunde plaatsen nodig zijn om de kind-begeleiderratio tot op een bepaald niveau te verlagen?

Worden Mentes en de pools gezinsopvang ingeschakeld bij de toepassing van het voorzorgsprincipe bij herhaalde tekortkomingen?

Weet Zorginspectie hoeveel organisatoren opmerkingen maken bij een voorlopig verslag? Hoe vaak worden voorlopige verslagen aangepast na een reactie van een organisator?

Het meerogenprincipe dient te worden toegepast omdat het voor één inspecteur niet evident is om te doorgronden hoe een opvanginitiatief functioneert tijdens een bezoek. Een bezoek is bovendien een momentopname. Tegen midden 2023 zal het meerpijlermodel worden uitgerold. Om wie gaat het concreet? Wat met meldingen van bijvoorbeeld burenen?

De waarderingstool zal eind 2023 operationeel zijn. Er zijn 6400 kinderopvang-initiatieven. Hoe kleiner het initiatief, hoe zwaarder een individuele recensie doorweegt. Hoe zal dat in rekening worden gebracht?

2. Vragen van Celia Groothedde

Celia Groothedde merkt op dat opmerkingen over personeelstekort, werkdruk, tekort aan toezicht of kindbegeleiders die onvoldoende tijd hebben voor de kinderen vaak terugkomen. Deze algemene trend wijst op normen die tekortschieten. Dat mensen die te zware normen moeten volgen, gecontroleerd of bestraft worden, is niet alleen wrang maar zit ook fundamenteel verkeerd.

Er was in 2019 reeds een stijging van het aantal gevaarsituaties. Celia Groothedde ziet een correlatie met het feit dat de kind-begeleiderratio, decretaal ingevoerd in 2013, tegen 2019 was doorgedrongen. Ziet Zorginspectie nog andere mogelijke verklaringen?

Er worden 533 opvanginitiatieven aan een herevaluatie onderworpen. Uiteindelijk is dat een twaalfde van het totale aantal locaties. Hoe kan dat aantal worden verklaard? Ligt dat aan de inspectienormen?

Kan Zorginspectie met de extra medewerkers op korte termijn de achterstand inhalen? Veel opvanginitiatieven zijn reeds lang niet meer geïnspecteerd. Soms worden ze opnieuw geëvalueerd op basis van een inspectie van jaren geleden. Het zou goed zijn voor de veiligheid maar ook voor de kinderopvang mocht men up-to-date zijn. Zijn de inspecties diepgaand genoeg? Het vertrouwen tussen de kinderopvang, Zorginspectie en het agentschap Opgroeien moet worden hersteld. Een inspectie

moet een eerlijke evaluatie zijn van de werking. Wie geïsoleerd werkt, moet op de inspectie en wat er nadien mee gebeurt, kunnen maar ook willen vertrouwen. Zal het na de versterking mogelijk zijn om voldoende diepgaand te inspecteren? Zal men daar genoeg tijd voor kunnen uittrekken? Volstaat de uitbreiding voor alle bijkomende opdrachten? Met slechts vijftien vte moet het werk zwaar doorwegen.

Het aantal klachten en gevaarsituaties stijgt al sedert 2019. Wordt er een daling verwacht? Zal een daling in combinatie met de personeelsversterking ertoe leiden dat men de opdracht meester wordt?

Omdat er veel kinderopvanginitiatieven worden geschorst in de Vlaamse Rand, gaan veel ouders op zoek naar kinderopvang in Brussel. Er wordt gezocht naar vervangcapaciteit die zich niet in de eigen buurt bevindt en waarvoor er geen financiële compensatie is. Capaciteit voor kwetsbare gezinnen wordt ingenomen door kinderen die niet in de buurt wonen. Dat alles vergt extra werk en input van de opvangvoorziening en het lokaal loket. Hoe wordt daaraan tegemoetkomen? Weet men waar ouders wier kinderopvang wordt gesloten of geschorst naartoe gaan? De angst ontstaat dat kwetsbare gezinnen uit de kinderopvang worden verdreven door de huidige toestand.

Het is niet de bedoeling dat er veel roulatie is in de mensen die de kinderen zien, want kinderen hebben belang bij continuïteit. Wat is het hoogst haalbare met flexi-jobs? Gaat het louter om logistieke jobs of ook om de opvang? Wordt dat een tijdelijke of een permanente maatregel? Het inzicht groeit dat de normering in de kinderopvang steviger mag worden. Mensen met een hbo5-opleiding moeten zich verder kunnen ontwikkelen. Een flexi-jobber daarentegen heeft mogelijks geen gepaste kwalificatie voor de kinderopvang. Hoe valt dat te rijmen?

Celia Groothedde gaat ervan uit dat de herevaluatie van de kinderdagverblijven op organisatorniveau verloopt. Uit het overzicht dat ter inzage ligt, blijkt dat een aantal organisatoren heel vaak naar voren komt. Gaat het om een multidisciplinaire herevaluatie? Er wordt immers vaak naar het VECK verwezen.

Van de werknemers in de kinderopvang wordt verwacht dat ze klokkenluider zijn. Hoe kunnen zij beschermd worden tegen werkgevers die hen onder druk zetten om bepaalde voorwaarden te overtreden? Hoe kunnen zij beschermd worden tegen officieus avond- of weekendwerk, preciaire statuten, negeren van arbeidsvoorwaarden enzovoort? Als een kinderopvanginitiatief wordt geschorst, worden zij vaak niet uitbetaald.

Een wederwoord op de inspectieverslagen moet mogelijk zijn. Mede omdat thans vaak geëvalueerd wordt op basis van een rapport dat reeds enkele jaren oud is. Een herevaluatie kan correct verlopen maar gezien de huidige perceptie moet een organisator de kans krijgen om wederwoord te bieden. Hoe zou dat ondanks de juridische bezwaren toch kunnen? Temeer omdat wel werk wordt gemaakt van een waarderingstool, die volledig gebaseerd is op de mening van derden. Wie genoeg mensen overtuigt om te reageren, zal een positievere evaluatie krijgen. Het is immers algemeen bekend dat ouders en buitenstaanders geen zicht hebben op de kwaliteit van een initiatief. De vraag rijst of de overheid daar middelen aan moet besteden. Voor woonzorgvoorzieningen lijkt dat wel haalbaar omdat er daar interactie is met de gebruikers. Organisatoren de mogelijkheid bieden om een wederwoord te formuleren bij een inspectieverslag, lijkt veel zinvoller.

Het agentschap Opgroeien wil het handhavingscontinuüm verbreden. Tijdens een structurele crisis kunnen gebreken het gevolg zijn van kwade wil, onkunde maar ook van de crisis zelf. Men zou werk kunnen maken van een hulpkorps dat indien nodig kan worden ingezet. Een mobiele equipe zou de kinderopvang kunnen versterken. Op welke wijze kan dat gerealiseerd worden? Zijn daar plannen voor?

3. Vragen van Freya Perdaens

Freya Perdaens dankt voor de uitgebreide toelichting en het werk dat wordt geleverd. De sector vaart door een storm. Alvorens de situatie betert moet men meestal nog door een dip. Ze vermoedt dat men zich op dit ogenblik in die dip bevindt. Door de schorsingen en sluitingen komt alles nog harder onder druk te staan. Het agentschap Opgroeien maar ook de kinderdagverblijven voelen dat. Ouders begrijpen niet altijd waarom een kinderopvang wordt gesloten. Wat ze als lid van de onderzoekscommissie te lezen kreeg in inspectieverslagen, verschilt grondig van wat merkbaar is aan de buitenkant van het kinderdagverblijf. Het lid brengt begrip op voor het moeilijke kader waarin gewerkt moet worden.

Ze drukt haar waardering uit voor de grote stappen die op het vlak van ICT zijn gezet. Het maakt voor dossierbeheerders een groot verschil uit dat ze niet langer moeten zoeken in verschillende systemen. Ze hoopt dat het werk op deze manier werkbaarder wordt. Daarnaast worden geregeld opmerkingen gemaakt over de administratieve lasten van de kinderdagverblijven. Zijn er plannen om die lasten te verlagen?

De onderzoekscommissie stelde vast dat initiatieven vaak onder verschillende dossiernummers geregistreerd worden of met afwijkende schrijfwijze. Hoe wordt erop toegezien dat er op deze wijze geen informatie verloren gaat?

Dossierbeheerders maakten aanvankelijk deel uit van zelfsturende teams maar ondertussen worden de teams aangestuurd door een coördinator. Wat is de impact daarvan op de werking? Wat is het effect daarvan op het verloop? Hoe groot zijn de teams?

Er zijn verschillende wijzigingen van de regelgeving in voorbereiding. Freya Perdaens informeert naar de timing.

Het is een goede zaak dat het voorzorgsprincipe gehanteerd wordt. Elk lid van de onderzoekscommissie kan zich een dossier voor de geest halen dat de toepassing van dit principe staft. Freya Perdaens hoopt dat ouders zich kunnen voorstellen dat een schorsing of opheffing niet lichtzinnig wordt opgelegd. Deze maatregelen leggen grote druk op de lokale besturen. Ouders melden veel contact te hebben met het lokale bestuur maar niet met het agentschap Opgroeien. Is het altijd zo geweest dat ouders ingelicht werden over de genomen beslissing? Of waren de mazen in het net aanvankelijk groter?

Freya Perdaens was teleurgesteld over de actieve openbaarheid. Er zijn slechts zeventien rapporten beschikbaar. Het gevolg daarvan is dat ouders nog lange tijd geen zicht zullen hebben op tal van andere kinderopvanginitiatieven. Het gaat om een momentopname zonder historiek. In het rapport worden de zaken algemeen en enigszins nietszeggend geformuleerd. De melding dat het aanwezigheidsregister niet in orde is, kan betekenen dat enkele kinderen niet geregistreerd zijn maar ook dat er geen aanwezigheidsregister is.

Het lid kan begrip opbrengen voor de decretale bezwaren tegen het wederwoord. Tegelijk ontstaat zo de mogelijkheid om los van het inspectieverslag te reageren. In recente persberichten werd bijvoorbeeld vaak verwezen naar rancuneuze kindbegeleiders. Met dat in het achterhoofd is het mogelijks toch aangewezen het wederwoord in overweging te nemen.

Het is goed en nuttig dat de adviezen van Zorginspectie gediversifieerd zullen worden. Freya Perdaens informeert naar de timing.

Het overzicht van de voorzieningen die aan een herevaluatie worden onderworpen, is lang. De helft daarvan had al opvolging gekregen of zat in reguliere opvolging. Het is een goede zaak dat de andere helft kon doorstromen en op dit ogenblik niet meer als probleemdossier te boek staat. Een groot deel van de nog te herevalueren voorzieningen zal allicht ook in de reguliere opvolging terechtkomen.

De initiatieven op het overzicht worden gelabeld als 'handhaving' of 'schorsing of opheffing'. Er is een groot verschil tussen schorsing en opheffing. Op basis waarvan wordt dit onderscheid gemaakt? Wat houdt de reguliere opvolging in? Voor een aantal initiatieven is verder onderzoek nodig. Betekent dit dat er nog geen enkele stap is gezet? Of loopt het onderzoek nog?

Volgens de nota bij het overzicht staan alle dossiers, aangegeven door de onderzoekscommissie, ook op de lijst. Freya Perdaens vermoedt dat een aantal daarvan toch over het hoofd is gezien.

In 29 dossiers is advies gevraagd aan het VECK. Is dat inclusief de dertien dossiers die al naar het VECK waren doorverwezen?

Speelt het multiteam nog een rol in deze dossiers?

In de huidige crisis is men overgeschakeld op een overlevingsmodus, wat niet vol te houden valt. Wat staat er te gebeuren wanneer het crisisbeleid achter de rug is? Volgen er dan nieuwe procedures? Wanneer mag de differentiatie in de handhaving verwacht worden? Blijven de aanmaning en het voornemen tot beslissing behouden? Beide lijken immers op een voorafgaande waarschuwing of is er toch een verschil?

4. Vragen van Hannes Anaf

Hannes Anaf vindt het belangrijk om te volgen wat er gebeurt met de aanbevelingen van de onderzoekscommissie. De opbouw van de toelichting maakte het gemakkelijker om te volgen dan tijdens de eerste gedachtewisseling (*Parl.St.* VI.Parl. 2022-23, nr. 1469/1).

Dat de herevaluaties op korte termijn en conform het voorzorgsprincipe worden uitgevoerd, is een goede zaak. Over het verloop van de herevaluaties kan hij evenwel niet oordelen. Op het overzicht dat ter inzage ligt, wordt enkel de naam van het kinderdagverblijf vermeld; de gemeente en de status bieden geen meerwaarde. Wat de spreker wil vernemen is op welke basis een beslissing wordt genomen. Vond er een nieuwe inspectie plaats? Waarom is beslist om een nieuwe inspectie uit te voeren? Een parlementslid moet kunnen nagaan of de juiste criteria gehanteerd worden, en of het voorzorgsprincipe op een goede wijze wordt toegepast. Hannes Anaf wil zelf kunnen vaststellen dat dit dossier wel degelijk wordt aangepakt.

Het is een goede zaak dat de inspectieverslagen voortaan openbaar zijn, te beginnen met alle initiatieven die sedert 17 november 2022 zijn geïnspecteerd. Het is evenwel niet, zoals gezegd in de pers, dat er enkel op dossiernummer gezocht kan worden en niet op naam van het opvanginitiatief. Slechts weinig mensen kunnen al een inspectieverslag lezen over het kinderdagverblijf van hun kinderen. Het zal nog lang duren voor er van elk initiatief een verslag openbaar is. Zijn er nog andere stappen mogelijk om de transparantie te verhogen, bijvoorbeeld door de laatste verslagen te publiceren?

Lokale besturen en ouders geven aan dat ze te laat – de avond op voorhand – geïnformeerd worden over de sluiting of schorsing van een kinderopvanginitiatief. Lokale besturen hebben aldus maar weinig tijd om een alternatief te vinden terwijl ouders er onmiddellijk naar vragen. Lokale besturen worden minstens één dag op voorhand verwittigd. Is dat één dag voor de start van de herevaluatie of voor de

beslissing? Is het niet aangewezen lokale besturen in vertrouwen te verwittigen wanneer een traject wordt gestart dat tot een sluiting of schorsing kan leiden? Op die manier zouden lokale besturen zich beter kunnen voorbereiden.

Dat de verantwoordelijkheid om transparant te communiceren volledig bij de organisatoren ligt, is gevaarlijk. Het is de taak van de overheid om erover te waken dat er transparant gecommuniceerd wordt met de ouders. Het gaat in enkele gevallen om initiatieven waar de zaken niet naar behoren lopen. Vertrouwen schenken is goed, maar een overheid moet nauw toezien op het naleven van de verplichte transparantie ten aanzien van de ouders.

De discussie over de kind-begeleiderratio is niet nieuw. Hannes Anaf blijft erbij dat dit aansleept. Het is mogelijk om de kind-begeleiderratio al te verlagen tijdens de benchmark. Er volgt een tussentijds rapport in april 2023. Op de definitieve resultaten is het wachten tot juni 2023. Verbindt de Vlaamse Regering zich ertoe om in de begrotingscontrole 2023 middelen vrij te maken als de benchmarkstudie uitwijst wat iedereen verwacht, namelijk dat de kind-begeleiderratio moet dalen? Als de Vlaamse Regering niets onderneemt tijdens de begrotingscontrole 2023 schuift ze dit op de lange baan.

Recent kreeg een crèche uit het Leuvense het advies van het agentschap Opgroeien om van naam te veranderen. Bruno Vanobbergen heeft benadrukt dat het om een misverstand gaat. Het is evenwel niet de eerste keer dat Hannes Anaf dergelijk verhaal heeft gehoord. Hij blijft zich daar zorgen om maken. Is er zekerheid dat geen enkel initiatief waar zich een gevaarsituatie voordeed of waar sprake was van grensoverschrijdend gedrag zijn werkzaamheden onder een andere naam voortzet?

Afrondend vraagt hij of het haalbaar is de verslagen, rapporten en adviezen van het CHK aan het Vlaams Parlement te bezorgen.

5. Vragen van Freya Saeys

Freya Saeys leidt uit de interessante presentatie af dat er al belangrijke stappen zijn gezet. Tegen juni 2023 zal al heel wat in uitvoering zijn. Ze toont begrip voor het feit dat bepaalde zaken tijd vergen.

Ze deelt de teleurstelling van Hannes Anaf over de lijst die ter inzage ligt. De lijst vermeldt enkel naam en status van het kinderdagverblijf. Wat wordt er bijvoorbeeld bedoeld met 'in verder onderzoek'? De onderzoekscommissie heeft veel dossiers in detail bestudeerd. Het huidige gebrek aan transparantie is verkeerd. Transparantie is immers belangrijk om opnieuw het vertrouwen van parlementsleden, ouders en maatschappij te winnen.

Op basis van welke criteria wordt een dossier naar het VECK verwezen? Het werkveld meldt immers dat het VECK niet kan volgen. Voorzieningen worden voor drie maanden geschorst. Dat het VECK er tot twee maanden over doet om advies te verlenen, baart zorgen. Hoeveel dossiers behandelt het VECK op dit moment? Hoe lang is de doorlooptijd?

Van de 535 locaties op de lijst ter inzage zijn er 251 in verder onderzoek. Op welke termijn wordt dat verder onderzoek afgerond? Het is immers belangrijk dat rotte appels snel uit de mand worden verwijderd.

Hoeveel geschorste voorzieningen zijn kunnen heropstarten? Welke procedure is gevolgd om die voorzieningen opnieuw van start te laten gaan? Gaat het om een uniforme procedure of wordt alles bepaald door de reden voor de schorsing?

Voor hoeveel crisisplaatsen is er al gezorgd? Waar zijn die plaatsen gecreëerd: op nieuwe locaties of in bestaande voorzieningen? Is er zicht op het aantal kinderen voor wie geen crisisopvang is gevonden?

Het overleg met ouders na een schorsing of sluiting verloopt digitaal. Is dat altijd het geval? Wordt er ook fysiek samengekomen?

Om privacyredenen kan het agentschap Opgroeien de gegevens van getroffen ouders niet bezorgen aan lokale besturen. Het is problematisch dat lokale besturen daarvoor niet proactief op zoek kunnen naar een alternatief. Ouders moeten zich immers zelf melden bij de lokale overheid. Freya Saeys wil dat dit probleem snel wordt opgelost.

Het begrip 'beleidsvoerend vermogen' is nog steeds niet exact gedefinieerd. De implementatie van dit begrip is gepland voor de tweede helft van 2023. Waarom duurt het zo lang om een term te definiëren? Wat staat er te gebeuren eenmaal de term gedefinieerd is? Het beleidsvoerend vermogen zou toegevoegd worden aan de startvoorwaarden. Wat met bestaande initiatieven? Er wordt bijvoorbeeld al rekening gehouden met dit begrip bij schorsingen en sluitingen. Op welke basis berust dat?

Er is een gebrek aan kindbegeleiders. Crisisopvang creëren heeft invloed op de personeelsbezetting. Is daar voldoende personeel voor? Valt het voor dat organisatoren zich bereid verklaren om crisisopvang te organiseren maar er geen personeel voor hebben?

De noodopvang en de subsidies ervoor zijn een goede zaak, net zoals de verlenging tot achttien maanden, maar voor kinderdagverblijven die geen of weinig subsidies krijgen is dat wrang.

Er moet worden onderzocht hoe de reactie van een organisator – eventueel na een aanpassing van het Toezichtsdecreet – toch publiek kan worden gemaakt.

De toelichting over het nieuwe ICT-systeem was verhelderend. In wezen worden drie oude systemen met elkaar gekoppeld. Wordt er met het oog op de toekomst werk gemaakt van een volkomen nieuw ICT-systeem?

De onderzoekscommissie heeft een evaluatie van de begeleidingsdiensten aanbevolen. Wat is de stand van zaken? Hoe zal dat worden aangepakt? Wat moet hun taak zijn?

De rondzendbrief van het parket wordt aangepast. Op welke termijn kan dat worden verwacht?

Ze betreurt dat Justitie aangeeft dat casusoverleg moeilijk ligt terwijl de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring heeft verleend aan een voorontwerp van decreet over de verwerking van persoonsgegevens in het kader van multidisciplinaire samenwerking bij deelname aan casusoverleg op basis van artikel 438ter van het Strafwetboek. In de toelichting bij dat voorontwerp wordt verwezen naar intrafamiliaal geweld. Kan de bescherming van de fysieke en psychische integriteit van een kind daaraan toegevoegd worden?

Zorginspectie kampt met een groot personeelsprobleem. Met slechts 15 van de in totaal 33 vte is er weinig ruimte. Hoe zal dat cijfer op korte termijn evolueren? Deze situatie is – zeker in de huidige omstandigheden – niet lang houdbaar. De beloofde nieuwe inspecteurs zijn op zijn vroegst eind 2023 volledig inzetbaar. Hoe wil men dat probleem remediëren?

De organisatoren zullen geïnspecteerd worden maar niet de aangesloten onthaalouders. Er wordt gezegd dat de zelfstandige kinderdagverblijven niet geïnspecteerd worden. Freya Saeys kan er begrip voor opbrengen dat zij dat zelf anders ervaren. Ze is er immers van overtuigd dat er altijd op het terrein geïnspecteerd moet worden. De onderzoekscommissie vond ernstige problemen in dossiers van onthaalouders die onder een dienst werken. De dienst is niet altijd op de hoogte van wat er zich op het terrein afspeelt. Ze kan zich niet akkoord verklaren met de vooropgestelde inspectiewijze.

6. Vragen van Ilse Malfroot

Ilse Malfroot merkt dat er hard wordt gewerkt door de administratie maar ook door de sector zelf. Wat zich momenteel in de kinderopvang afspeelt, tart de verbeelding: de ene na de andere kinderopvang sluit. In tegenstelling tot Bruno Vanobbergen vinden veel ouders en organisatoren dat het agentschap Opgroeien wel te snel sluit. Eender wie zich waagt aan het opvangen van kinderen, wordt door het agentschap opgejaagd of is van oordeel dat het voorzorgsprincipe soms onterecht wordt gehanteerd. Kinderopvanginitiatieven werken met een bang hart vanwege de heksenjacht door het agentschap. De heksenjacht verloopt willekeurig, negeert alle procedures en brengt talloze ouders en organisatoren in de problemen.

Het is vooral cd&v dat zich verrijkt door subsidiezelfbediening. Laaggefinancierde zelfstandigen op trap 1 worden bewust uit de sector gehaald. Hooggesubsidieerde plaatsen komen in de noodopvang terecht. Dat gebeurt allicht niet toevallig bij gesubsidieerde cd&v-partners via stedelijke opvang, dochterbedrijven en diensten voor opvanggezinnen zoals Ferm. Dat alles gebeurt bovendien met de medewerking van Mentés. Mentés is een ondersteuningsnetwerk van een twintigtal organisaties. Mentés kan op de steun rekenen van het agentschap Opgroeien en bijgevolg ook van cd&v. Wie dit allemaal optelt en de rol van Mentés in beschouwing neemt, komt tot het besluit dat er sprake is van belangenvermenging.

Mentés ontvangt opdrachten van het agentschap Opgroeien en geeft die door aan een organisatie in het netwerk zoals Leren@vaart van Ferm. Ferm – goed voor 8 percent van de vergunde plaatsen – blijkt verantwoordelijk te zijn voor 15 percent van alle gerechtelijke dossiers. Uit inspectieverslagen blijkt dat Ferm zelf massaal veel tekorten heeft. Het is een organisator van kinderopvang met een aanbod voor steden. Zonder op Ferm zelf te willen spelen stelt het lid vast dat er in acht inspectieverslagen acht tekorten worden vastgesteld op het pedagogische beleid. Is Ferm als ondersteuner het goede voorbeeld? Komt het Ferm toe advies te verlenen bij een sluiting? Mentés heeft er mee voor gezorgd dat 't Fopspeentje uit Roeselare gesloten is. Het is Ilse Malfroot opgevallen dat er op de reeds vermelde zwarte lijst nog andere aanbieders van coaching staan. Ze hoopt dat het aldus duidelijk is hoe het agentschap Opgroeien werkt.

Vervolgens wil ze ingaan op de sluiting van 't Fopspeentje in Roeselare. Ze heeft de motivering doorgenomen.

Koen Daniëls, waarnemend commissievoorzitter, zegt dat individuele dossiers niet besproken kunnen worden. Bepaalde documenten kunnen niet in een openbare vergadering besproken worden. Bepaalde beslissingen kunnen niet worden teruggedraaid door het Vlaams Parlement of de Vlaamse Regering. Algemene opmerkingen over de procedure kunnen wel.

Ilse Malfroot beslist haar vragen in algemene zin te stellen. Zijn er flankerende maatregelen voor de uitbaters van de getroffen kinderdagverblijven? Zij verliezen immers van de ene dag op de andere hun inkomen. Onterechte beschuldigingen besmeuren bovendien hun imago. Welke flankerende maatregelen worden er voor de ouders genomen?

In dit specifieke geval zijn ondersteuners geraadpleegd om te begeleiden. In welke mate kan men die diensten nog ernstig nemen, gezien de vermelde feiten en pedagogische tekorten?

Is men zich bewust van de onjuistheden in de motivering van de sluiting? Er waren klachten – onder meer over een sigarettenpeuk – maar die zijn weerlegd. Het is duidelijk dat het verslag met haken en ogen aaneenhangt. Het dossier is op 19 december 2022 besproken op de gemeenteraad van Roeselare. De uitbaters kunnen op de steun rekenen van veel ouders, die niet begrijpen waarom de opvang sluit.

Hoe zijn de vaststellingen in dit dossier gebeurd? Naar verluidt is de pedagoge de opvang niet binnengegaan. Is een ondersteuner die niet binnengaat betrouwbaar? Heeft Zorginspectie een advies tot handhaving geformuleerd op basis van de klachten? Op de lijst met voorzieningen die op basis van het voorzorgsprincipe opnieuw geëvalueerd worden, staat dat er een recent advies tot opstart handhaving moet zijn. Als dat advies er niet is, dan is de procedure met voeten getreden en is er onterecht overgegaan tot sluiting.

In het verslag staat voorts dat de samenwerking met Mentees werd opgezegd. Is dat gecontroleerd? Is dat gevraagd aan de uitbaatster? Is dat schriftelijk bevestigd? Mochten het verslag en de klachten voorgelegd worden aan Audit Vlaanderen, dan zou dat opnieuw tot een vernietigend rapport leiden dat het vermoeden bevestigt dat het voorzorgsprincipe niet correct wordt toegepast.

Ilse Malfroot heeft een aantal verslagen uit Roeselare opgevraagd en doorgenomen. Ze stelt vast dat daar bizarre zaken voorvallen. In een verslag over een initiatief met 79 plaatsen staat dat 62 kinderen en 11 begeleiders aanwezig zijn, wat neerkomt op een kind-begeleiderratio van 5,6. Nog in het verslag staat dat het een drukke dag was, wat doet vermoeden dat er op andere dagen minder kinderen aanwezig zijn. Dit initiatief staat allicht op de zwarte lijst omdat er een klacht is ingediend. Kinderen zouden er onder dwang zijn gevoed en in het gezicht geslagen. Zorginspectie merkt in het verslag op dat tijdens een voorgaande inspectie een tekort op de bezettingsgegevens is vastgesteld. Het niet ter beschikking hebben van bezettingsgegevens mag evenwel niet als tekort worden beschouwd. Ondanks het feit dat twee tekorten tweemaal zijn vastgesteld, was er geen advies tot handhaving. Ilse Malfroot besluit dat er sprake is van willekeur en het bewust sluiten van bepaalde kinderdagverblijven.

Vervolgens gaat het lid in op een ander initiatief in Roeselare waarvan de uitbaters een advies tot opheffing van de vergunning hebben ontvangen. De verantwoordelijke heeft na het inspectiebezoek geen plan van aanpak bezorgd. De procedure schrijft voor dat een kinderdagverblijf bij tekorten een plan van aanpak moet bezorgen aan het agentschap Opgroeien. De vraag rijst hoeveel schorsingen er moeten worden uitgesproken als deze procedure wordt toegepast.

Voorts is de auteur van de klachtenprocedure van die bewuste opvang niet de verantwoordelijke maar iemand anders. Zullen er andere kinderdagverblijven gesloten worden om deze reden? Het zou best kunnen dat de kwaliteitsverantwoordelijke van Ferm instaat voor de opmaak van de procedures. Die kwaliteitsverantwoordelijke is evenmin uitbater van een kinderdagverblijf.

In het verslag is voorts sprake van een samenwerkingsovereenkomst tussen de verantwoordelijke en een andere organisatie. Allicht zal ook voor de noodopvang een samenwerkingsovereenkomst gesloten moeten worden met andere kinderdagverblijven of partners. Waarom leidt het opzetten van een samenwerkingsovereenkomst in dit specifieke geval tot het opheffen van de vergunning?

Vervolgens stelt Ilse Malfroot een reeks vragen over de zogenaamde zwarte lijst. Wie beslist er over handhaving: de inspecteur of het ICT-systeem? Hoe geraakt een initiatief van deze lijst? In een van de vermelde dossiers is geen advies tot handhaving gegeven. Zorginspectie kon immers niet vaststellen dat een kind werd geslagen. De voorziening in kwestie staat echter nog steeds op de lijst die dateert van 15 december 2022. Weten de voorzieningen zelf dat ze op deze lijst staan?

7. Vragen van Koen Daniëls

Koen Daniëls zegt dat de beslissingen over de subsidietrappen cruciaal zijn voor zijn fractie. Er is een gelijk speelveld nodig om initiatieven financieel overeind te houden. Niet elke plaats in één en hetzelfde opvanginitiatief bevindt zich op dezelfde subsidietrap. Kan een opvang in dat geval de bijkomende middelen voor alle kindbegeleiders gebruiken? Of zijn de bijkomende middelen gereserveerd voor de vestiging met plaatsen op de aangewezen subsidietrap? Op die manier dreigt er concurrentie tussen de personeelsleden van eenzelfde initiatief.

Onthaalouders in het sui-generisstatuut zijn zelfstandige noch loontrekkende. De spreker vraagt minister Hilde Crevits om het federale rapport hierover ter beschikking te stellen van de commissieleden.

Vervolgens gaat Koen Daniëls in op de lijst met 533 initiatieven. Heeft het agentschap Opgroeien alle initiatieven die na stopzetting of overname opnieuw door dezelfde organisator op een andere locatie of onder een andere naam worden uitgebaat voldoende in het vizier?

Welke informatie gaat er naar de opvanginitiatieven die worden gesloten? Loopt de subsidiëring door of wordt die stopgezet?

Het kan voorvallen dat een opvanginitiatief waarvan een vestiging wordt geschorst, een kindbegeleider van de ene vestiging naar een andere wil verplaatsen. Krijgt dat initiatief antwoord op de vraag of de bewuste kinderbegeleider betrokken is bij of verantwoordelijk is voor de vastgestelde wantoestanden?

Opvanginitiatieven willen bij sluiting weten hoe lang ze dicht moeten en welke de volgende stappen zijn. Er blijkt ook onduidelijkheid over de vraag of het personeel op technische werkloosheid gesteld kan worden.

Voor de ouders is een toelichting gepland. Desondanks geven ze aan dat hun om privacyredenen niet wordt meegedeeld waarom een opvangvoorziening wordt gesloten. Op basis van de informatie die de onderzoekscommissie ter beschikking had, blijkt nochtans vaak dat bepaalde voorzieningen geen dag te vroeg worden gesloten. Na een sluiting groeperen mensen zich vaak op sociale media om het initiatief te steunen. Naarmate informatie informeel doorsijpelt, neemt die steun af. De spreker vindt het daarom belangrijk dat ouders terdege worden geïnformeerd omdat het ongenoegen over een sluiting anders blijft aanhouden. Welke informatie moet als privacygevoelig beschouwd worden? Hoe kunnen ouders beter betrokken worden? Hoe kan men hun duidelijkheid bieden over de tekortkomingen?

Ouders zitten tegelijk met vragen over het betaalde voorschot. Er is de vraag of ze het lopende contract kunnen opzeggen. Plegen ze contractbreuk als ze bij een schorsing of opheffing het contract stopzetten?

Wanneer een opvang wordt gesloten, komt de bewuste locatie leeg te staan. Als het niet de locatie is die voor gevaar zorgt, kan de lokale overheid er gebruik van maken om kinderen op te vangen mits begeleiders, organisator of verantwoordelijke vervangen worden. Gemeentebesturen moeten evenwel op zoek naar noodlocaties om noodopvang te organiseren.

Het blijft onduidelijk op welk moment Mentes in beeld komt. Meldt Mentes problemen? Begeleidt Mentes bij problemen? Wordt er ter plaatse of vanop afstand begeleid? Welke rol speelt Mentes? Wie neemt contact op met Mentes? Wie bepaalt of Mentes moet begeleiden?

Bruno Vanobbergen had het tijdens zijn toelichting over het centrale team. Hoe verhoudt dat team zich tot het multiteam? Bestaat het multiteam nog?

Volgens Koen Daniëls is er een probleem met het uittreksel uit het strafregister model 2. De spreker heeft weet van een organisator die voorwerp uitmaakt van een opsporingsonderzoek door het parket in het kader van mishandeling. De politie weigert die persoon om die reden een uittreksel uit het strafregister model 2 uit te reiken maar wordt teruggefloten omdat een weigering enkel kan als de betrokkene in voorhechtenis heeft gezeten. Een opsporingsonderzoek betekent dat het parket ernstige indicaties heeft. Als een feit onomstotelijk gelinkt kan worden aan een persoon, moet het uittreksel uit het strafregister model 2 geweigerd kunnen worden. De spreker acht het belangrijk dit signaal te geven aan het federale niveau om te vermijden dat het model 2 zijn doel voorbijschiet.

Koen Daniëls pleit reeds sedert februari 2020 voor de publicatie van inspectierapporten. Er staan inmiddels zeventien rapporten online. Die rapporten beginnen bovendien met het essentiële, namelijk alle pedagogische aspecten.

Er is een groot verschil tussen onderwijs en kinderopvang. Onderwijsinspectie kan een school niet sluiten. Een school sluiten komt de Vlaamse Regering toe. Inspraak en beroepsprocedure zijn groter. Voor het inspectieverslag definitief wordt, is er overleg met de school. Kinderopvang kent opvolging en handhaving.

De spreker pleit voor de mogelijkheid om initiatiefnemers te laten reageren op het inspectierapport. Die reactie biedt niet louter de kans om feitelijke fouten recht te zetten maar ook om aan te geven wat een initiatiefnemer zal doen met het rapport. Zorginspectie moet daar een oordeel over kunnen uitspreken. Reactie en rapport moeten aan elkaar gekoppeld kunnen worden, want nu lijken de opmerkingen in het inspectierapport voor altijd vaststaande feiten.

Koen Daniëls maakt zich zorgen over de voorzieningen op de lijst die gelabeld zijn als 'verder onderzoek'. Een voorziening staat op die lijst op basis van indicaties of terugkerende problemen. In beide gevallen is de informatie al voorhanden. Dergelijke voorzieningen zouden al in handhaving moeten zitten. Wat moet er in dat geval nog verder onderzocht worden?

Meldingen over de fysieke en psychische integriteit maar ook klachten kunnen worden ingediend door een ontslagen medewerker. Ze kunnen het gevolg zijn van familievetes of burenruzies. Ze kunnen ertoe leiden dat het voorzorgsprincipe toegepast wordt terwijl er niets aan de hand is. Hoe kan dat, eventueel dankzij datamining, maximaal en op zo kort mogelijk termijn worden tegengegaan?

VII. Antwoord van minister Hilde Crevits

Minister *Hilde Crevits* dankt de leidende ambtenaren maar ook alle medewerkers van de administratie die al enkele jaren dag in dag uit mee aan de kar trekken. Het voorzorgsprincipe zorgt voor een cultuuromslag. Sommige leden spreken daar hun appreciatie over uit terwijl anderen het minachten. In haar eerste weken als minister zijn twee kinderen met zware verwondingen opgenomen in het ziekenhuis. Zonder zich uit te spreken over de oorzaak benadrukt ze hoe groot de impact daarvan is op de familie van die kinderen. Aan elke sluiting of schorsing gaat een verhaal vooraf. Het is haar taak als minister ervoor te zorgen dat de administratie

goed functioneert. Het is aan Zorginspectie en het agentschap Opgroeien om goede dossiers samen te stellen.

Het voorzorgsprincipe vooropstellen veronderstelt een andere denkwijze. Zonder over harde bewijzen te beschikken moet men op een bepaald moment oordelen over voldoende elementen te beschikken om dat principe toe te passen. Wie vindt dat het principe ten onrechte is toegepast, kan naar de rechtbank stappen. Bij een schorsing moet er snel voor een oplossing gezorgd worden. Een schorsing hoeft geen drie maanden te duren als een initiatief onder bepaalde voorwaarden gecontroleerd toch open kan blijven. Het zou een goede zaak zijn mocht daartoe mobiele capaciteit beschikbaar zijn.

De minister dankt de leden die haar en de administratie de tijd gunnen voor deze cultuuromslag. De cultuuromslag komt er na een onderzoekscommissie. Iedereen moet zich bewust zijn van de aanleiding en de omstandigheden.

Minister Hilde Crevits vindt de vragen terecht over de lijst die ter beschikking is gesteld van het Vlaams Parlement. De lijst is exhaustief. Ze stelt het agentschap Opgroeien voor een informatiemoment te organiseren voor de geïnteresseerde leden waarin uiteen wordt gezet hoe een en ander in de praktijk verloopt en hoe individuele dossiers worden aangepakt. Wat niet haalbaar is, is alle individuele dossiers toegankelijk maken voor de leden. Ze probeert bij te dragen tot een kwalitatief hoogstaandere kinderopvang maar aanvaardt geen partijpolitieke benaderingen. Het principe dat elkeen gelijk is voor de wet, wordt consequent toegepast.

Het is geen toeval dat de onderzoeksresultaten van de benchmark moeten samenvallen met de eerste budgettaire inspanning om de subsidietrappen gelijk te trekken. Het resultaat van de benchmarkstudie wordt niet in de kast gelegd. Het is de bedoeling van minister Hilde Crevits om nog deze regeerperiode stappen te zetten.

Ze wil evenwel vooraf weten wat er precies gebeurt als de kind-begeleiderratio met één eenheid zakt. Uitgaande van de huidige 95.000 plaatsen, moeten 11.875 plaatsen gecompenseerd worden wanneer de kind-begeleiderratio met één eenheid daalt zonder financieel verlies voor de uitbaters. Hoe zullen de nodige kindbegeleiders gezocht worden? Ze wil vooraf de effecten kennen van wat ze wil realiseren. Het is geenszins de bedoeling dat uit te stellen tot na de verkiezingen van 2024. Zodra de resultaten er zijn, moet de Vlaamse Regering een politieke beslissing nemen. Dit werk is te belangrijk om het uit te stellen maar alvorens er stappen gezet worden moeten alle bouwstenen beschikbaar zijn.

Over de investeringen zijn afspraken gemaakt met de sociale partners. Trap 2B valt weg in alle cao's. Alle initiatieven op trap 2 worden bijgevolg gelijk behandeld vanaf januari 2023. De middelen kunnen in de volledige organisatie ingezet worden. In gemengde organisaties zullen de medewerkers anders vergoed worden. Bepaalde gemengde initiatieven vergoeden hun medewerkers nu al gelijk maar hebben daarvoor financiële middelen tekort op andere vlakken.

In het tweede deel van het benchmarkonderzoek worden voorwaarden en organisatie van de kinderopvang bestudeerd, en wordt nagegaan wat er nodig is wanneer minder kinderen worden opgevangen. Het evaluatierapport wordt in januari 2023 verwacht en zal met de sector besproken worden. Die stap bereidt de beslissing voor die in maart 2023 volgt en houdt verband met de toekomst van de gezinsopvang.

Minister Hilde Crevits beaamt dat de huidige situatie kansen biedt voor de lokale loketten.

De vervangcapaciteit is tijdelijk. Het tijdelijke karakter is van zes naar achttien maanden verlengd. Op trap 2 worden plaatsen heringezet. Op trap 1 kan het dat

er plaatsen wegvallen. Het is evenwel continu mogelijk om nieuwe plaatsen op trap 1 aan te vragen. In het besluit van de Vlaamse Regering worden de randgemeenten in rekening gebracht. Als er geen capaciteit is in de eigen gemeente, kan worden uitgeweken naar een buurgemeente. Zodra een initiatiefnemer wordt gevonden, kunnen de plaatsen opnieuw opstarten.

De aanpassing van het vergunningenbesluit inzake het strafregister wordt begin 2023 voorgelegd. De opmerkingen over het model 2 zijn terecht. Het is niet evident om te verhinderen dat iemand over wie zaken geweten zijn bij een ander initiatief start zonder dat er onderzoek is gevoerd en harde bewijzen beschikbaar zijn. De minister gaat na of daarover een brief kan worden geschreven aan het federale niveau.

De betere subsidiëring zorgt in eerste instantie voor betere lonen en arbeidsvoorwaarden op trap 2. Ze verhogen daarnaast de leefbaarheid op trap 1.

Inspectieverslagen in een toegankelijke taal beschikbaar stellen vergt een grote inspanning. Wat minister Hilde Crevits mist in die verslagen, zijn woorden van waardering. Ze suggereert om initiatiefnemers in de toekomst ook een schouderklopje te geven.

Precaire statuten en klokkenluiders zijn aandachtspunten in het overleg met de sociale partners.

Minister Hilde Crevits heeft bedenkingen bij een soort van TripAdvisor voor de kinderopvang. Het is een goede zaak dat de kinderopvang betrokken wordt bij de oefening in de ouderenzorg maar de kans bestaat dat het geen realiteit wordt. Het zal zaak zijn met kennis van zaken hierover een beslissing te nemen.

De minister hoopt op korte termijn goed nieuws te krijgen van het agentschap Opgroeien over de zogenaamde hulptroepen.

De uitleg van Karine Moykens waarom het niet mogelijk is om reacties op inspectieverslagen te publiceren, is sluitend. Minister Hilde Crevits verklaart zich bereid mee te denken over alle mogelijke creatieve maar juridisch sluitende oplossingen daarvoor. Kinderdagverblijven kunnen hierover zelf communiceren met ouders. Desgevallend kan het Bestuursdecreet aangepast worden of moeten de reacties op een website gepubliceerd worden die niet van de overheid is. Het kan niet de bedoeling zijn dat de administratie er handenvol werk aan heeft.

De wijziging van de decretale basis en van het Vergunningenbesluit zijn gepland voor begin 2023. Over het gewijzigde Vergunningenbesluit is al advies ingewonnen bij de Inspectie van Financiën. Dat zal samen verlopen met de evaluatie van de actieve openbaarheid.

Dankzij de actieve openbaarheid van de handhaving zullen lokale besturen in staat zijn om problemen op hun grondgebied eerder te detecteren. Er moet naar een evenwicht gezocht worden zodat een lokaal bestuur tijdig geïnformeerd kan worden om proactief voor een oplossing te kunnen zorgen.

Het begrip 'beleidsvoerend vermogen' wordt meegenomen in de geplande wijzigingen van de decretale basis. Dat moet samen met de sector worden opgenomen. Er is nog werk aan de winkel want de definitie moet naar de praktijk vertaald worden. Er moet voor een kader en voor ondersteuning gezorgd worden.

Minister Hilde Crevits is het niet eens met de opmerking dat de vervangcapaciteit wrang is voor trap 1. Trap 1 wordt immers beter gefinancierd. Er volgt nog een oproep

om van trap 1 op trap 2 over te stappen. Als de vraag daarnaar het beschikbare budget overtreft, zal naar bijkomende middelen gezocht worden.

De evaluatie van Mentees en de pools gezinsopvang is gepland in 2023. Minister Hilde Crevits deelt de vragen van de commissieleden. Het is niet altijd eenvoudig om Mentees een plaats toe te kennen. Hun rol moet scherpgesteld worden.

Minister Hilde Crevits gaat niet in op vragen over individuele dossiers. Het agentschap Opgroeien en Zorginspectie kunnen eventueel antwoorden op de praktische beleidsvragen. Een dossier waarin het belang van het kind wordt vooropgesteld, mag in geen geval partijpolitiek gekleurd worden. Er is kritiek over de snelheid waarmee er beslist wordt. Een halfjaar geleden waren er klachten over te trage beslissingen. Er wordt gezocht naar een evenwicht in het volle bewustzijn dat dergelijke beslissing een schok teweegbrengt bij de ouders. Tegelijk valt niet uit te sluiten dat er fouten gemaakt worden: het zijn nog altijd mensen die moeten oordelen over een dossier. Fouten moeten uiteraard rechtgezet worden. Minister Hilde Crevits neemt evenwel de verdediging op zich van de mensen die de verantwoordelijkheid willen nemen om in dergelijke gevallen een beslissing te nemen.

Die beslissing is zwaar voor elk initiatief dat moet sluiten. Er moet worden onderzocht welke andere mogelijkheden er zijn om te vermijden dat er geschorst moet worden. De minister wijst er tegelijk op dat gebruikmaken van andere mogelijkheden niet noodzakelijk zonder reactie zal verlopen. Het is zaak naar een evenwicht te streven.

De vraag van Koen Daniëls over de verantwoordelijken is beantwoord in de toelichting van Leo Van Loo.

Subsidies worden stopgezet bij een schorsing of sluiting.

De uittreksels uit het strafregister zijn beschikbaar. Er is bij een overstap naar een andere voorziening wel een zeker tijdsverloop.

De technische werkloosheid bij een schorsing is een vervelend probleem. Bij een sluiting is er een oplossing. Minister Hilde Crevits zal dat signaleren aan het federale niveau. De flankerende maatregelen voor organisatoren en werknemers bij een schorsing worden bekeken. In principe moet de werkgever het loon doorbetalen maar voor zelfstandigen is er een probleem.

In Halle wordt capaciteit geboden door een bestaande locatie opnieuw te gebruiken.

Dat burenruzies het verzorgingsprincipe doorkruisen moet worden tegengegaan.

Afsluitend drukt de minister haar appreciatie uit voor iedereen die dagdagelijks in de kinderopvang actief is. Begin 2023, wanneer de budgettaire situatie vooruit is geholpen, volgt een campagne rond de beeldvorming van de kinderopvang als onderdeel van de hele zorgsector.

Koen Daniëls, waarnemend commissievoorzitter, waardeert het dat in de presentatie telkens wordt verwezen naar de aanbevelingen van onder meer de onderzoekscommissie. Het werk van de onderzoekscommissie is niet voor niets geweest.

Minister *Hilde Crevits* zegt dat de aanbevelingen van de onderzoekscommissie de opbouw van de presentatie volgen. Het is mogelijk om de oefening om te draaien en uitgaande van de aanbevelingen aan te geven wat er precies gebeurt.

VIII. Antwoord van Bruno Vanobbergen

Bruno Vanobbergen zegt dat klantenbeheerders een brede opdracht vervullen. Er zijn argumenten om te zoeken hoe ze lokaal beter ingebed kunnen worden. Nabijheid is immers essentieel. Er wordt bijvoorbeeld onderzocht of het klantenbeheer afgestemd kan worden op de eerstelijnszones.

De uitbreiding van het aantal medewerkers doet logischerwijze vragen rijzen over de eenheid van aanpak van de vier teams met daarrond een centraal team. Het multiteam neemt de herevaluatie van de historische dossiers op zich. Het is de bedoeling dat te verankeren in de toekomstige werkwijze. De verschillende klantenbeheerteams moeten evolueren in de richting van een multiteam dat uiteenlopende expertise combineert. Het centrale team moet ervoor zorgen dat expertise en kennis up-to-date blijven.

Medewerkers van het agentschap Opgroeien beschikken over een draaiboek voor de infomomenten met ouders, dat voortdurend voorwerp is van reflectie. Op elk infomoment volgt een debriefing met de medewerkers om het draaiboek aan te passen. Niet elk infomoment draagt ertoe bij dat het inzicht van de ouders toeneemt. Tegelijk boekt het agentschap vooruitgang. Recente infomomenten in Halle en Aalst werden als constructief ervaren.

De bezwaarprocedure verloopt langs de adviescommissie. Een bezwaar werkt enkel opschortend als het niet gaat over dringende noodzakelijkheden.

Bruno Vanobbergen beaamt dat 533 initiatieven veel is. Er zijn verschillende lijsten bijeengebracht. Het zijn niet allemaal probleemvoorzieningen. Er is gevraagd om alle voorzieningen waar zich mogelijks problemen voordoen, maximaal bij elkaar te brengen. Meer dan de helft van de voorzieningen kunnen eigenlijk losgelaten worden. Voorzieningen zullen onder meer dankzij datamining van nabij gevolgd worden. De lijst is een tijdelijk overzicht. Voorzieningen staan er niet voor eeuwig op.

De bezorgdheid over kwetsbare gezinnen is terecht. Het agentschap Opgroeien kan dat onmogelijk gedetailleerd monitoren maar het heeft wel een zicht op de mate waarin kinderopvang de diverse gezinnen bereikt. De generalistische monitoring maakt het niet mogelijk om de zaken tot op lokaal niveau te volgen.

Het klantenbeheer evolueert naar ongeveer vijftien vte per team. Er zijn vier teams.

Er wordt altijd contact opgenomen met de ouders om ze te informeren. Het is niet altijd eenvoudig om alle adressen te verzamelen. Het adres van ouders die van plan zijn om hun kind naar een bepaald initiatief te sturen moet bijvoorbeeld van het initiatief zelf komen.

Er wordt op het overzicht een onderscheid gemaakt tussen handhaving, schorsing of opheffing vanwege het ingrijpende karakter van deze maatregelen. Er zijn in totaal al 42 dossiers voorgelegd aan het VECK. Wie van oordeel is dat er initiatieven ontbreken op het overzicht, wordt uitgenodigd om de namen te bezorgen aan Bruno Vanobbergen. Indien dat niet haalbaar is, wordt naar een andere wijze gezocht om aan die bezorgdheid tegemoet te komen.

De status 'onderzoek loopt nog' geldt voor de initiatieven waarvan de herevaluatie nog loopt, maar ook voor initiatieven waarvoor na herevaluatie een schorsing of opheffing wordt overwogen zonder dat het beslissingsdocument al is opgemaakt. Het initiatief en het lokaal bestuur zijn nog niet op de hoogte gebracht. Het is in

een aantal gevallen een kwestie van dagen. Het is de bedoeling de herevaluatie rond de jaarwisseling 2022-2023 af te sluiten. Daarna wordt de vermelde procedure gevolgd die focust op nieuwe meldingen. Datamining zal proactieve monitoring en ingrijpen mogelijk maken.

Het is zoeken naar een wijze om tegemoet te komen aan de opmerking van een aantal leden dat de lijst hen niet in staat stelt hun controlerecht uit te oefenen. De spreker is bereid daarover een infomoment te organiseren. Het agentschap Opgroeien overweegt bijvoorbeeld om in het voorjaar van 2023 een openhuis te organiseren zodat commissieleden inzicht kunnen verwerven in de processen. Op basis van de concrete verwachtingen zal worden gezocht naar een manier om eraan tegemoet te komen.

In een aantal dossiers was er marge om vroeger te communiceren met de lokale overheid. Bij dringende noodzakelijkheid is dat moeilijk en moet het agentschap Opgroeien zich houden aan de afgesproken termijn van één dag. Omdat het niet voor elk lokaal bestuur even evident is om met dergelijke situaties om te gaan, verloopt de ondersteuning zo veel mogelijk op maat.

Transparantie ten aanzien van de ouders is een gedeelde verantwoordelijkheid van het agentschap Opgroeien en de kinderopvanginitiatieven. De ontwikkeling van alle preventieve aspecten kan een antwoord bieden op de vraag naar transparantie. Elk initiatief moet de ouders jaarlijks bevragen maar in de praktijk verloopt dat op uiteenlopende wijze. Het agentschap wil daar de komende periode meer aandacht aan besteden. Kinderopvanginitiatieven zullen daarin beter ondersteund worden. Op deze wijze zou het mogelijk moeten worden om ouders over de brede werking van de kinderopvang te informeren. Voor grote organisatoren is het gemakkelijker om daar een actieve rol in te spelen. Een organisatie als Ferm speelt daar een duidelijke rol in.

Termijnen vastleggen met het VECK is moeilijk omdat veel afhangt van de vraag of bijkomende informatie van andere plaatsen nodig is. Er is evenwel met het VECK afgesproken dat het mogelijk zou moeten zijn om binnen de twee maanden advies te verlenen.

Het agentschap Opgroeien weet niet voor hoeveel kinderen er geen oplossing wordt gevonden. Het lokaal loket heeft die informatie. De gewenste evolutie richting het gezinsloket met een uniformere registratie zou dat kunnen verhelpen.

Subsidies lopen bij schorsing of sluiting niet door.

Het agentschap Opgroeien probeert zo goed mogelijk te screenen maar initiatieven die stoppen en worden overgenomen vormen een moeilijke kwestie. Bij elke vergunningsaanvraag wordt maximaal rekening gehouden met de beschikbare historiek. Het agentschap weet niet altijd of iemand ooit al in een ander initiatief heeft gewerkt. In bepaalde gevallen kan het agentschap weten of iemand ooit een ander initiatief heeft uitgebraat. Het klantenbeheer speelt op dat moment een belangrijke rol.

Ouders krijgen dezelfde informatie als de organisator. Elke ouder ontvangt het beslissingsdocument. Op de opmerkingen over het gebrek aan helderheid en de willekeur antwoordt Bruno Vanobbergen dat het agentschap Opgroeien daarover op een zorgzame wijze probeert te communiceren. Ouders moeten weten waar het agentschap mee geconfronteerd wordt: feiten die danig ingrijpend zijn op de veiligheid en integriteit van de kinderen dat er actie wordt ondernomen. Het beslissingsdocument verleent ouders inzage in de historiek. Tegelijk is het zo dat zodra de actieve openbaarheid en de alertfunctie concreet vorm krijgen, er bijkomende manieren zijn om ouders zo duidelijk en correct mogelijk te informeren.

Het voorzorgsprincipe toepassen is een zoektocht naar evenwicht. Het is daarbij belangrijk dat men zich niet mag laten leiden door één bepaald signaal dat vaag blijft. Een vage melding is onvoldoende om meteen over te gaan tot een schorsing of opheffing. Als het agentschap Opgroeien beeld- of audiomateriaal ontvangt, ligt dat anders. Bij het toepassen van het voorzorgsprincipe wordt alle beschikbare informatie bij elkaar gelegd en vanuit verschillende invalshoeken bekeken. Allicht is zelfs deze aanpak niet volledig sluitend en zullen er fouten voorvallen, maar het agentschap doet dat uit bezorgdheid over de betrokken kinderen en ouders. Zodra een beslissing valt, zet die zorg zich voort in de wijze waarop ouders en initiatieven ondersteund worden.

IX. Antwoord van Leo Van Loo

Leo Van Loo zegt dat op een systeemverandering een gedragsverandering moet volgen. De veranderingen zullen op korte termijn al leiden tot werkbaarder werk maar op dit ogenblik staat iedereen voor een opleidingstraject dat ertoe moet leiden dat de koppeling van de nieuwe systemen deel uitmaken van het dagelijkse werk van de medewerkers.

Aangezien alles gekoppeld is aan het toekennen van subsidies is het niet zo eenvoudig om een volledig nieuw systeem in te voeren. Rekening houdend met de nodige testperiodes duurt de introductie van een nieuw systeem anderhalf tot twee jaar. Gedurende heel die periode moeten twee systemen parallel lopen. De gesprekken daarover lopen. Er zijn al ideeën over hoe een en ander zou moeten functioneren. Het is kwestie van een goed moment af te wachten. Het oude systeem biedt nog mogelijkheden. Alle koppelingen zijn nog niet gelegd. Er moet eerst worden gezorgd voor een stabiele situatie op basis van het oude systeem alvorens een nieuw systeem in te voeren.

Als men erin slaagt het IT-systeem te koppelen aan automatische databronnen, dan zal de sector kunnen rekenen op een administratieve vereenvoudiging. Allicht veronderstelt dat ook decreetgevend werk.

Omdat de systemen aan elkaar gekoppeld zijn, moet er gewerkt worden met een unieke ID. Dat is belangrijk voor de initiatieven die onder verschillende namen geregistreerd zijn. Wanneer er geregistreerd wordt op basis van een nummer, maakt de schrijfwijze van het initiatief niets uit. Het komt er nu op aan ervoor te zorgen dat alles op dezelfde leest geschoeid wordt. Wanneer een melding binnenkomt, die niet onmiddellijk gekoppeld kan worden aan een initiatief omdat het nummer onbekend is, is een menselijke ingreep nodig.

Er is een analyse gemaakt om de verantwoordelijken op te volgen. De analyse is nog niet in het systeem geïntegreerd. Er moet nu gezocht worden naar een unieke ID. Personeelsleden volgen wordt een veel complexere aangelegenheid. Waar mogelijk is de historische reconstructie toegevoegd aan de dossieroverzichtsfiel. De historische analyse wordt gemaakt maar is technisch nog niet sluitend.

X. Antwoorden van Karine Moykens

Karine Moykens zegt dat tussen 2016 en mei 2022 op 16 procent van alle 7190 verslagen reacties zijn gekomen, en 64 procent van die 1182 reacties hebben aanleiding gegeven tot een aanpassing.

Met de 67 vte bijkomende inspecteurs moet het mogelijk zijn de achterstand weg te werken en meer inspecties uit te voeren. Dat kan evenwel niet op korte termijn omdat de 67 vte nog aangeworven en opgeleid moeten worden. De voorgestelde frequentie moet vanaf eind 2023 haalbaar zijn.

Dat op dit ogenblik slechts 15 van de 33 vte actief zijn, kan niet van de ene op de andere dag verholpen worden. Een aantal van de afwezige personeelsleden zit in een verlofstelsel dat over enkele maanden afloopt. Karine Moykens drukt de hoop uit dat de zieke medewerkers snel zullen herstellen en op korte termijn het werk kunnen hervatten. Een van de afwezige medewerkers is met zwangerschapsverlof. Het aantal medewerkers zal stijgen maar het is niet mogelijk te voorspellen op welke termijn dat zal gebeuren. Ze drukt de hoop uit dat ze nog voor de nieuwe medewerkers in dienst treden al een inhaalbeweging kan inzetten.

De herevaluatie van de kinderopvanginitiatieven verloopt ook op niveau van de organisatoren. In een aantal concrete dossiers zijn er inspecties gepland. De herevaluatie verloopt multidisciplinair.

Omdat het in de huidige situatie enkel mogelijk is om te inspecteren bij klachten of gevaarmeldingen, zijn het uitgerekend die rapporten die eerst actief openbaar worden gemaakt. De komende periode zullen er geen rapporten verschijnen over de 95 percent probleemloos functionerende initiatieven maar wel over de 5 percent waar er mogelijks problemen worden vastgesteld. Zodra het normale ritme gevolgd kan worden, zullen er ook rapporten verschijnen over de andere initiatieven. De inspecteurs ervaren dat als frustrerend. Zij kijken ernaar uit om het gewone werk uit te voeren en inspectiebezoeken te kunnen brengen bij goed functionerende initiatieven.

Op dit ogenblik is het technisch niet haalbaar om retroactief openbaar te maken. Alle informatie moet tot midden 2023 nog uit het Modular 1-systeem gehaald worden. Die informatie retroactief openbaar maken zou ertoe leiden dat twee vte niet langer kunnen inspecteren en zich daar voltijds mee moeten bezighouden. Wat ook meespeelt, is dat het evenmin gebeurt in andere sectoren. Een en ander is ook afgesproken met de sector zelf. Dit zal worden bekeken in de evaluatie die na een halfjaar zal plaatsvinden. In overleg met de sector en het agentschap Opgroeien kan dan worden beslist om eventueel de laatste verslagen ook mee te nemen.

Er is ontgoocheling bij wie de eerste resultaten van de actieve openbaarheid ziet. Karine Moykens benadrukt dat er op een slappe koord gedanst moet worden. Er zijn talrijke voorbeelden bestudeerd. Het FAVV werkt bijvoorbeeld met smileys. De geplande evaluatie is erop gericht continu naar verbetering te zoeken. Naast de actieve is er nog altijd de passieve openbaarheid. De leesbaarheid van die documenten laat evenwel te wensen over.

Hoe het wederwoord bij een verslag gepubliceerd kan worden, is een onderzoek waard maar dat zal sowieso in eerste instantie een aanpassing vergen aan het Toezichtsdecreet. In de decretaal bepaalde procedure is de reactiemogelijkheid op het definitieve verslag niet opgenomen. Daarnaast moet gezocht worden naar een mogelijke link omdat die reactie geen overheidscommunicatie is.

De koepels van de woonzorgcentra stellen geregeld dezelfde vraag. In Nederland, waar dit wettelijk verankerd is, kunnen initiatiefnemers op de website in een beperkt aantal zinnen reageren. Ze kunnen aangeven waar het (niet) mee eens te zijn en welk gevolg ze zullen geven aan de vaststellingen. Het is een combinatie van de actieve openbaarheid van het agentschap Opgroeien en van Zorginspectie. Op de website staat duidelijk dat de overheid geen verantwoordelijkheid neemt voor de reactie van de initiatiefnemers. Karine Moykens is bereid om te onderzoeken hoe dat gerealiseerd kan worden, wat de vereiste decretale basis is en hoe het systeem aangepast moet worden. Er zal tijd nodig zijn voor dit onderzoek omdat het haar op dit ogenblik aan een staf ontbreekt. Bovendien moet dit parallel lopen met de stappen van het agentschap Opgroeien op dit vlak. Het agentschap zet op 1 maart 2023 de eerste stappen in de richting van actieve openbaarheid.

XI. Replieken

Freya Perdaens blijft zitten met de vraag waarom schorsing en opheffing worden samengenomen op de lijst. Een schorsing is tijdelijk maar een opheffing definitief. Ze raadt het agentschap Opgroeien aan de lijst te vergelijken met de door de onderzoekscommissie opgevraagde dossiers. Dat er contact wordt opgenomen met de ouders wanneer een beslissing valt, blijkt in de praktijk niet altijd zo te zijn. Ze krijgen de beslissingsfiche niet altijd. Is het agentschap voor het adres van de ouders afhankelijk van de opvanglocaties? Als Zorginspectie herhaaldelijk vaststelt dat de infofiches niet in orde zijn, is het logischerwijze moeilijk om contact op te nemen met de ouders. Is het haalbaar om opvangvoorzieningen er op een administratief eenvoudige wijze toe aan te zetten deze infofiches digitaal te bezorgen aan het agentschap?

Ilse Malfrout zegt dat het groeipad op trap 2 gerealiseerd wordt vanaf 1 januari 2023. Er worden onmiddellijk hogere lonen betaald aan de werknemers. Geldt dat ook voor de IKT-mix? Moeten zij de lonen ook aanpassen? Dergelijke initiatieven hebben immers ook plaatsen die niet op trap 2 gesubsidieerd worden.

In een tweede beweging – de overstap van trap 1 naar trap 2 – volgen er extra gesubsidieerde plaatsen. Krijgen bestaande voorzieningen voorrang?

Het valt toe te juichen dat een energiepremie wordt toegekend. Het budget voor die premie wordt uit het uitbreidingsbudget gehaald. Hoewel er steeds is gezegd dat er geen middelen waren voor uitbreiding, blijkt er een overschot te zijn in 2022. Waarom wordt dat budget niet ingezet voor de uitbreiding van trap 1 naar trap 2?

Het lid heeft geen antwoord gekregen op haar vragen over Roeselare. Waarom werd het voorzorgsprincipe te snel gehanteerd in de geschorste voorziening op trap 1? In het tweede dossier, waarvoor een sluitingsbevel loopt, stelde de opvang vragen over wat er te doen stond. Er kwamen amper antwoorden vanuit het agentschap Opgroeien. Het voortraject uit de opvolgingswijzer werd overgeslagen. Er vond slechts één inspectie plaats. In het derde dossier, dat op de zwarte lijst staat, worden herhaalde tekorten vastgesteld maar is er geen advies tot handhaving. Een klacht over een slag in het gezicht had er evenwel toe moeten leiden dat het voorzorgsprincipe werd toegepast. Bovendien heeft die laatste voorziening zich kandidaat gesteld om vervangcapaciteit te organiseren.

Er is evenmin geantwoord op de opmerkingen over Ferm en Leren@vaart. Er vonden acht aangekondigde controles plaats in de regiokantoren en in het hoofdkantoor met in totaal 35 tekorten. Acht daarvan gaan over het realiseren van het pedagogische beleid. Ferm vertegenwoordigt 8 percent van de volledige markt en 15 percent van de gerechtelijke zaken. Is dat nog te verantwoorden? Waarom vindt er geen nieuwe inspectie plaats? Regiokantoren moeten de talrijke onthaalouders en de groepsopvang, goed voor 8016 vergunde plaatsen, begeleiden.

Haar opmerkingen zijn niet partijpolitiek maar wel feiten en vaststellingen.

Celia Groothedde begrijpt dat voor vervangcapaciteit ook in buurgemeenten wordt gezocht. In Brussel gaat het niet om inwoners van buurgemeenten maar om pendelaars die in Brussel kinderopvang zoeken. Het is niet onlogisch dat ouders naar opvang zoeken waar ze werken. De Brusselse opvangcapaciteit slibt dicht. Men probeert er plaatsen open te houden voor ouders die het moeilijk hebben en soms op korte termijn een plaats nodig hebben. Op dit ogenblik gaat deze capaciteit verloren voor kwetsbare gezinnen. Hoe kan het agentschap Opgroeien daaraan verhelpen? Deze initiatieven willen ouders helpen en mislopen tegelijk de 70 euro extra.

Medewerkers worden uitgenodigd om als klokkenluider op te treden maar bij maatregelen verliezen ze hun regulier inkomen en krijgen ze geen vervangingsinkomen. Werknemers die in een moeilijke situatie zitten omdat de werkgever hen onder druk zet, weten vaak niet waarop ze een beroep kunnen doen of onder welk statuut ze werken. Worden zij actief geïnformeerd?

Bruno Vanobbergen had het over een verbreding van het maatregelencontinuüm ten aanzien van de opvang. Vallen de hulptroepen daaronder? Hulptroepen zouden op veel plaatsen welkom zijn. Er is zelfs vraag naar door de opvangsector.

Met organisatoren bedoelt Celia Groothedde niet noodzakelijk de gezinsopvang. Het kan ook gaan over initiatiefnemers met talrijke vestigingen.

Met haar vraag over kwetsbare gezinnen wou ze in de eerste plaats haar bezorgdheid uiten. Dat men over steeds meer gegevens beschikt, betekent sowieso dat hun privacy in het gedrang komt. In de recentste infobrief van Kind & Gezin staat dat IKG-voorzieningen geen subsidies verliezen wanneer ze hun quotum voor kansengroepen niet halen. Hangt het op die manier niet van de bereidwilligheid van een initiatiefnemer af of kansengroepen en kwetsbare gezinnen bereikt worden?

De berichten die Celia Groothedde ontvangt over de infomomenten voor de ouders zijn nog steeds niet echt positief. Dat hoeft niet te verbazen omdat de ouders slecht nieuws krijgen, maar het gaat voornamelijk over de wijze waarop de boodschap wordt gebracht.

Koen Daniëls beaamt dat ouders de beslissingsfiche niet steeds krijgen. Voor ouders is het niet steeds duidelijk wat wordt bedoeld wanneer de integriteit van hun kind in het gedrang is. Omdat vragen daarover niet altijd beantwoord kunnen worden, groeit het onbegrip. Daarover moet worden nagedacht.

MeMoQ wordt geëvalueerd. In welke mate is het nog aangewezen om rekening te houden met MeMoQ-resultaten als het instrument geëvalueerd wordt?

Naast burelen kunnen ook ex-medewerkers, ontslagen medewerkers of een negatief beoordeelde stagiair zaken aangeven. Er is steeds gevaar op natrappen. Kan data-mining dat snel falsificeren?

Waar ligt de grens tussen kinderen eten aanbieden en kinderen onder dwang eten geven? Vanaf wanneer is een kind vastnemen om het op het potje te zetten ingrijpen in de fysieke integriteit? Dat zijn geen onbelangrijke vragen omdat een en ander kan leiden tot handelingsverlegenheid.

Minister *Hilde Crevits* zegt dat de middelen voor de mix van de trappen 1 en 2 vrij kunnen worden ingezet.

Koen Daniëls herhaalt dat voorzieningen de extra middelen voor het volledige personeel kunnen inzetten wanneer ze plaatsen op verschillende subsidietrappen combineren. Voorzieningen bepalen vrij hoe ze die middelen aanwenden.

Bruno Vanobbergen zegt dat de lijst is vergeleken met de lijst van de onderzoekscommissie. Het agentschap Opgroeien is voor de adressen van de ouders afhankelijk van enkele bronnen, zoals de vaak onvolledige IKT-gegevens. Dat vergt puzzelwerk. Dankzij de lokale loketten wordt vooruitgang geboekt. Het is niet altijd gemakkelijk om er zeker van te zijn dat alle ouders zijn bereikt.

Ten aanzien van Ilse Malfroot verduidelijkt de spreker niet te kunnen ingaan op individuele gevallen. Dat is bij aanvang van de vergadering verduidelijkt door de waarnemende commissievoorzitter.

Om een risico in te schatten wordt in de eerste plaats gekeken naar de ontvangen klachten en niet naar de naam van de organisator.

Er wordt volop werk gemaakt van een maatregelencontinuüm. Het agentschap Opgroeien wil steeds kunnen nagaan of het mogelijk is om een schorsing te vermijden. Dat kan mits de directe bedreiging van de veiligheid en integriteit van de kinderen niet langer aanwezig is, en het mogelijk is om het initiatief tijdelijk intensief te begeleiden. Deze piste wordt verkend. De spreker hoopt op korte termijn resultaten te kunnen voorleggen.

De vermelde communicatie had betrekking op 2020. Ze geldt niet voor 2023. Om onrust te vermijden is deze communicatie bewust wat uitgesteld.

Na de zomer van 2022 heeft het agentschap Opgroeien ervoor gekozen om het beslissingsdocument systematisch aan de ouders te bezorgen. Dat document is lijkig gedocumenteerd. Als ouders aangeven dat ze er onvoldoende informatie in terugvinden, zal het agentschap zoeken naar hoe het document nog duidelijker en toegankelijker kan. De spreker is zich ervan bewust dat dit document niet voor elke ouder even goed leesbaar is.

De beschrijvingen van dwangvoederen die Bruno Vanobbergen heeft gelezen waren bijzonder verontrustend.

Leo Van Loo antwoordt dat datamining behulpzaam is bij klachten die passen in een potentieel patroon. Als het gaat om klachten over zaken die zich incidenteel voordeelen, moet hij naar Zorginspectie verwijzen. De waarheid moet aan de hand van alle mogelijke middelen, zoals inspectie, gesprekken of informatie over het initiatief, achterhaald worden.

Karine Moykens heeft naast MeMoQ geen enkel ander instrument om de beoogde elementen te inspecteren. Bovendien is het zo dat er tot eind februari 2023 enkel geïnspecteerd wordt na klachten en meldingen van gevaarsituaties. Het moet worden beschouwd als een van de instrumenten waarmee Zorginspectie en het agentschap Opgroeien oordelen. Het is niet langer een exclusief instrument. Het wordt meegenomen en meegewogen in het totale oordeel.

Na afronding van de evaluatie in juni 2023 zal het duidelijk zijn op welke punten bijgestuurd moet worden. Zelfs als het nieuwe instrument dan nog getest moet worden en de inspecteurs opgeleid, zal het mogelijk zijn om het gebruik van het huidige instrument dan even op te schorten. Maar in afwachting daarvan blijft het instrument nodig.

Stefaan SINTOBIN,
voorzitter

Koen DANIËLS
Katrien SCHRYVERS
Freya SAEYS,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

cao	collectieve arbeidsovereenkomst
CGG	centrum voor geestelijke gezondheidszorg
CHK	Comité van toezicht inzake de handhaving in de kinderopvang
DuJo	duurzame jobs
Edison	elektronisch doorgeven van informatie tussen schoolinstellingen en het onderwijsdepartement
FAVV	Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen
hbo5	hoger beroepsonderwijs
IKG	inkomensgerelateerd
IKT	inkomenstarief
KU Leuven	Katholieke Universiteit Leuven
MeMoQ	Meten en Monitoren van de kwaliteit in de kinderopvang van baby's en peuters
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
UGent	Universiteit Gent
VAPH	Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap
VECK	Vlaams Expertisecentrum Kindermishandeling
vte	voltijdsequivalent / voltijdequivalent
WVG	Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (beleidsdomein van de Vlaamse overheid)